

วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

JOURNAL OF GRADUATE STUDIES VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY

ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2553 ISSN : 1905-9647

Volume 4 No. 3

September – December 2010

เจ้าของ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ที่ 20 กิโลเมตร 48 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 13180 โทรศัพท์ 02-529-4046 โทรสาร 02-529-1638 ต่อ 406 http://grad.vru.ac.th	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ ผลงานวิจัยของนักศึกษาและคณาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2. เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	
คณะที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ รองศาสตราจารย์สมศิริ อรุโณทัย รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ	อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
กองบรรณาธิการ	ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน คอกไชยสง รองศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ เมรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิรุท ลวดทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี พรรณหาญ อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ขวัญบุญบำเพ็ญ อาจารย์ ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ ดร.อรวรรณ ภัสสรศิริ อาจารย์ ดร.ปิยะวรรณ เลิศพานิช	
กำหนดเผยแพร่	ปีละ 3 ฉบับ (วารสารราย 4 เดือน) จำนวน 200 เล่ม	
พิมพ์ที่	บริษัท แอดวานซ์ วิชั่น เซอร์วิส จำกัด 77/102 ซอยพฤษยาภิบาล 10/1 ถนนรามคำแหง 114 สะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02-566-3384 โทรสาร 02-566-3384	

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้เขียนบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ และเผยแพร่ผลงานของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

เนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และสาขาวิชาการตลาด จำนวนทั้งสิ้น 12 เรื่อง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการสำหรับนักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา

กองบรรณาธิการ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ (Readers)

ประจำวารสารปีที่ 4 ฉบับที่ 3

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์	อุทัยรัตน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย	บุญประเสริฐ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์	จินดาบุรุษ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี	ชะกร
5. อาจารย์ ดร.พลสันต์	โพธิ์ศรีทอง
6. อาจารย์ ดร.ไพจิตร	สะดวกการ
7. อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์	บุญรักษา
8. อาจารย์ ดร.กิติมา	ทามาลี
9. อาจารย์ ดร.นพวรรณ	ทิพาปกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บรรณาธิการ.....	ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	ค
สารบัญ.....	จ
ความพึงพอใจนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี	
นั้ฐรส หู้้เต็ม ภึยก จันท์เอี่ยม และอรสา โกลลันนทกุล.....	1
การศึษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึษาชั้นพื้นฐานขององค์การบริหารสวนตำบล จ้งหวัดชลบุรี	
วนัฐฐา มณึแสวง อรสา โกลลันนทกุล และสุวรรณา โฆดึสุกานดึ.....	11
ความต้องการในการรับการนึเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาสระแก้ว	
กฤษณา ลึงขรรึภึ ภึยก จันท์เอี่ยม และอรสา โกลลันนทกุล.....	23
ความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “ การทำมัดข้อม ” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน	
วัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จ้งหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาปทุมธานี	
บุบผา พ่วงคำ สุรางคึ เมรานนทึ และอนงคึ อนันตรึยเวฆ.....	33
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าวของโรงสีข้าวในเขต	
ภาคกลางของประเทศไทย	
วาณึษั ทองสง่า จูดึนันทึ วารึวณึฆ และวรุณึ เชาว้สุขุม.....	43
การยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO : 9001: 2008 กรรมศึษา บริษัท พึ.ที.จึ กรู๊ป จ้งกัค	
พัฒนา ศรีจันท์ วันทณึษั ภูมิภัทรากม และธีรรึณณึษั ศรีโวหาร.....	55
สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้	
พลศึษา ในสถานศึษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษานครนายก	
นครินทรึ เวียงจันท์ สุรางคึ เมรานนทึ และอุษา คงทอง.....	67
สภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึษาปราจึนบุรี	
กฤษณฆะ ถึกไทย สุรางคึ เมรานนทึ และอุษา คงทอง.....	77
การศึษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคดึที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึษาปีที่ 3	
ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปด	
ประดบั กฤษณึญ กานูจนา สุจึนฆะพงษั และอุษา คงทอง.....	87
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน.....	
ชั้นประถมศึษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีการสร้างศรัทธา โยนิโสมนสิการกับวิธีการสอนแบบปกติ	
สุรึนทรึ สร้อยมณึ อุษา คงทอง และแสน สมณึก.....	95
การเปรียบเทียบความดึ้งใจซึ้อสินค้าเฮาส์แบรนด์ของผู้บริโภคนึในแต่ละพื้นที่ กรรมศึษา เทส ใค้ ไลดึส	
ใจฝึน มุฆแกล้ม วุฒึชาติ สุนทรสมัษั ขนบพนัธึ เอี่ยมโสภาส และศุกสิทธิ์ จารุพัฒนัหึรึญ.....	107
ผลกระทบของอารมณ์ในงานโฆษณาต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	
นารึรึดณึ อินพลอย ขนบพนัธึ เอี่ยมโสภาส วุฒึชาติ สุนทรสมัษั และศุกสิทธิ์ จารุพัฒนัหึรึญ.....	119

ความพึงพอใจนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี

STUDENTS' SATISFACTION TOWARD EDUCATIONAL PROVISION IN
PRISONS IN PATHUMTHANI PROVINCE

จรัส หูเต็ม ภิเชก จันทร์เอี่ยม และอรสา โกศลนันท์กุล
Chattarod Hootem, Pisake Juneam, and Orasa Kosalanantakul

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดผลและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษานอกโรงเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้งสิ้น 248 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น และขนาดสถานศึกษา พบว่า

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน

มีความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันทุกรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and to compare levels of students' satisfaction toward educational provision in Pathumthani's prison in province in four aspects: instructional media, teaching and learning activities, teachers, and measurement and evaluation. The sample of the study consisted of 248 students receiving non-formal education in prison in Pathumthani province. These students enrolled in the first semester of the 2008 academic year in Mattayomsuksa level based on Basic Education Curriculum B.E. 2544. The instrument employed to collect the data was a set of questionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study were as follows:

1. Overall, the students were satisfied with the educational provision at a high level. Further study in each aspect revealed that the students were satisfied with teachers, and measurement and evaluation at a high level. In addition, they were satisfied with instructional media, and teaching and learning activities at a moderate level.

2. The comparative study on levels of students' satisfaction toward educational provision in prisons in Pathumthani province, classified according to student levels and school sizes, it was found that:

2.1 Overall, the students who studied in different levels were satisfied with the educational provision differently at a statistically significant level of 0.05. Further study in each aspect showed that their satisfaction was different in the aspects of teaching and learning activities, and measurement and evaluation at a statistically significant level of 0.05.

2.2 Overall, the students studying in different school size were satisfied with the educational provision differently at a statistically significant level of 0.05. Further study showed that their satisfaction was different in every aspect at a statistically significant level of 0.05.

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ การจัดบริการศึกษา การศึกษาในเรือนจำจังหวัดปทุมธานี

ความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้มุ่งที่จะดำเนินการเพื่อให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับว่าการศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้านของประเทศ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ, 2540 : 3 อ้างถึงใน อาทิตยา ปานทอง, 2547) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และผู้ต้องขังก็เป็นบุคคลที่มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาก็ตาม ซึ่งเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) ที่กำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานคือ ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปีอย่างมีคุณภาพของผู้ด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 79–80) และ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ 7 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ต้องขัง 2) กลุ่มทหารกองประจำการ 3) กลุ่มคนพิการ 4) กลุ่มผู้สูงอายุ 5) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น 6) กลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และ 7) กลุ่มอื่นๆ เช่น เกษตรกร ผู้รับจ้าง ผู้ว่างงาน ฯลฯ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, มปป. : 14-15)

ในการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังนั้น กรมราชทัณฑ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ ได้ร่วมจัดการศึกษาทั้งวิชาสามัญ และวิชาชีพตามที่ตลาดแรงงานต้องการ ที่เน้นการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จัดมีวุฒิบัตรและประกาศนียบัตรรับรองผลการศึกษาเมื่อเรียนจบ (อาทิตยา ปานทอง, 2547 : 2)

ปัจจุบันหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546 : 26) สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ภารกิจในการบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งนับเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นหน่วยงานที่นำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อบริการยกระดับการศึกษาของประชากรให้สูงขึ้น (ประภาภรณ์ ชิติมางค์, 2549 : 2) ปี 2549 อาทิตยา ปานทอง ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอชัยบุรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในทัศนสถานบำบัดพิเศษหญิงและทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี พบว่าปัญหาการเรียนของนักศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีเรียน ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านครูผู้สอนและด้านผู้เรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในเรือนจำให้เป็นห้องสมุดจุลปัญญาที่มีการจัดบริการสื่อการเรียนหลากหลายมากขึ้น มีการประชุมสัมมนาอบรมความรู้ใหม่ๆ ให้ครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางการสอนในทิศทางเดียวกัน การจัดบริการการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องได้รับการยอมรับ และพัฒนาปรับปรุงตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรได้มีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใช้บริการทางด้านการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักเกณฑ์การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อทราบแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
2. นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีระดับความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำ เขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา และขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 392 คน มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 278 คน รวม 670 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ในเรียนจำเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีการบริหารการศึกษานาต่างกันโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ต้องขัง ระดับชั้นที่ศึกษา สถาบันที่จบการศึกษา และสาเหตุที่เข้าเรียน กศน.

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการ การศึกษาในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี ที่มีการบริหารการศึกษานาต่างกัน ใน 4 ด้าน คือ ด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และ ด้านการประเมินผล

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาเพื่อเป็นแนว ในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรและเนื้อหาที่จะศึกษา

3.3 สร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของของภาษา และเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม

3.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 30 คน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .912

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังกรมราชทัณฑ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของงานวิจัยในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี

4.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามให้กรอกข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้มอบแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างและประสานงานขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจากส่งไปแล้ว 1 สัปดาห์

4.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนกลับมานับจำนวนตรวจสอบความสมบูรณ์

4.4 นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าที่ แบบประชากรสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (Independent t – test)

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการจัดบริการการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูผู้สอน และด้านการวัดประเมินผล นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านสื่อประกอบการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยแต่ละด้านพบว่า

1.1 ด้านสื่อประกอบการเรียน โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 การจัดบริการหนังสือ สื่อประกอบการเรียนรู้หลากหลาย นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก

1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ มีบริการแนะแนว ให้คำปรึกษา ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนให้กับนักศึกษา ให้บริการตอบคำถาม ในวิชาที่เรียนด้วยความเป็นธรรมชาติ ไม่เลือกปฏิบัติ และมีการจัดกระบวนการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ และนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่ การให้เวลาในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างเพียงพอ การพบกลุ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีเทคนิค วิธีการน่าสนใจ และวัน และเวลาที่ใช้ในการพบกลุ่มมีความเหมาะสม

1.3 ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 4 มีการใช้สื่อประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการวัดประเมินผล โดยภาพรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัด บริการ การศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น และขนาดสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านการกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่เรียนในขนาดสถานศึกษาต่างก็มีความพึงพอใจแตกต่างกันทุกรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขัง ครูผู้สอนได้ยึดหลักการจัดการศึกษาที่อยู่บนหลักความเชื่อที่ว่าการศึกษาจะเป็นการฟื้นฟู แก้ไข และปรับปรุงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นเพื่อกลับสู่สังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้ต้องขังมีความต้องการและความสนใจที่จะสมัครเรียนโดยไม่มี การบังคับ และในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขัง ในเรือนจำที่ไม่สามารถออกมาเรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ต้องขังจะเป็นผู้ใหญ่อายุเกินกว่า ที่จะเข้าเรียนในระบบ อีกทั้งการศึกษานอกโรงเรียนจะมีการยืดหยุ่น ทั้งในเรื่องของเนื้อหาวิชาและวิธีการจัดการศึกษาที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง การศึกษานอกโรงเรียนได้จัดการศึกษาทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และกลุ่มสนใจ นอกจากนี้ ยังให้โอกาสผู้ต้องขังได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเปิด ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับความรู้และเมื่อพ้นโทษออกมาก็จะได้นำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป ผลการวิจัยครั้งนี้ ด้านสื่อประกอบการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่การ บริการการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดบริการหนังสือ สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ไว้ บริการแก่นักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการ บริการแนะแนว ให้คำปรึกษา ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนให้กับนักศึกษา ในด้าน ครูผู้สอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเรื่อง ครูผู้สอนมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม และในด้านการวัดประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มี ความพึงพอใจในเรื่อง การจัดเกรดผลการเรียนปลายภาค มีความเหมาะสม และเป็นธรรม และจัดการ วัดผล และประเมินผล นอกเวลา กรณีที่นักศึกษา มีข้อจำกัด ดังนั้นการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ให้กับนักศึกษาในเรือนจำ จึงสร้างความพึงพอใจให้กับนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่ง กู๊ด (Good, 1973 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นสภาพหรือคุณภาพ หรือระดับความพอใจ ที่มีผลมาจากความสนใจ ต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำ และสอดคล้องกับ อีเลีย และพาร์ทริก (Elia and Partrick, 1972 : 283-302) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลในด้านความพึงพอใจ หรือสภาพ จิตใจของบุคคลในด้านความพึงพอใจ หรือเป็นสภาพจิตใจของบุคคลว่าชอบมากหรือชอบน้อย อย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา จิรชิวะ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอก วิทยาลัย หลักสูตรการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอในจังหวัดลำปาง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาในเรือนจำเขต จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับชั้น และขนาดของสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียน ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการการศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จรรยา จิรชีวะ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัด ลำปาง พบว่า นักศึกษาต่างสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่างกัน และ สอดคล้องกับ ธนุ ใฝ่ทอง (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่องานบริการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่าง ๆ กันมีความพึงพอใจต่องานบริหารในภาพรวมแตกต่างกัน และที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดบริการ การศึกษาในเรือนจำจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกำหนดเวลาที่ทางหน่วยงาน กำหนด และเป็นไปอย่างมีขีดจำกัด ซึ่งไม่สามารถที่จะยืดหยุ่นได้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แหล่งการค้นคว้า หาความรู้ ระยะเวลาในการขอคำปรึกษาแนะนำจากครูผู้สอน และการศึกษาจากสถานที่จริงที่ นอกเหนือจากในห้องเรียน ซึ่งจากการศึกษาอุปสรรคและปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง พบว่า มีปัจจัยหลายด้านที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้ต้องขัง ทำให้ไม่อยากเรียนไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีที่ เรียนเป็นสัดส่วนสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องเรียนและทำงานควบคู่กันไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน ในเรือนจำเขตจังหวัดปทุมธานี นักศึกษา มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในด้านสื่อประกอบการเรียน และด้านกิจกรรม การเรียนการสอน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาควรมีการปรับปรุงวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และสรรหาสื่อการเรียน การสอนที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาอยากเรียนรู้ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายขณะจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน

2. การจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ครูควรจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการสอน และมีคู่มือการสอนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมาแล้วเพื่อประกอบการสอนให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้ตรงตามสาระการเรียนรู้ ควรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี และการใช้สื่อเทคโนโลยี ICT มาช่วยสอน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจการเรียนรู้มากขึ้น

3. การจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน นำหลักการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในด้านความรู้ความสามารถให้กับครูผู้สอนอยู่เสมอ และในการจัดบุคลากรเข้าไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนทั้งในด้านการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ และแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความต้องการในการส่งเสริมความรู้ของผู้ต้องขัง
2. ควรทำการศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ

บรรณานุกรม

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม.(2546). แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

จัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

(พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.

การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. (มปป). นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับผู้ต้องขัง. กรุงเทพฯ :

คุรุสภา.

จรรยา จิรชีวะ.(2549). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ธนู ใฝ่ทอง.(2547). การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่องานบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ประภาภรณ์ ธิติมาพงศ์. (2549). ความพึงพอใจของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.

พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. (2536). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539).**

กรุงเทพฯ: เดอะบุ๊กส์.

อาทิตยา ปานทอง. (2547). **ปัญหาการเรียนของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนแบบพบกลุ่ม ระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 ในทัศนสถานบำบัดพิเศษหญิง และทัศนสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี.
ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**

Elia, Dand G.M.Patrick. (1972). “ **The Determinants of Job Satisfaction Among Beginning Librarians,**”. Library Quarterly.

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill book Co.inc.

Wolman, B.B. (1973). **Dictionary of Behavior Science.** New York : Van Norstand Reinhold.

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2553

การศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี

SUPPORT IN BASIC EDUCATIONAL MANAGEMENT OF SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN CHONBURI PROVINCE

วณัฐธา มณีแสง อรสา โกศลานันทกุล และสุวรรณา โชติสุกานต์
Wannatta Maneesang, Orasa Kosalanantakul, and Suwanna Chotisukan

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับ
การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี
4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ
และด้านการบริหารงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อบต. และ
ผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2550 รวม 305 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบค่าที (t-test Independent)
สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และการทดสอบค่าเอฟ (F – test) เมื่อพบความ
แตกต่างใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด
ชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการให้การ
สนับสนุนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล
และด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. การเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานและตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and to compare levels of support in basic educational management of Sub-district Administrative Organizations, in Chonburi Province, in four aspects: personnel management, budget management, academic affairs management, and general affairs management. The sample of the study consisted of 305 Sub-district Administrative Organization executives and school administrators in Chonburi Province in the 2007 academic year. The data was analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for independent samples, and F-test. If differences were found, paired test would be done by Scheffe's method.

The findings of the study were as follows:

1. Overall, support in basic educational management of Sub-district Administrative Organizations in Chonburi Province was at a moderate level. Further study in each aspect showed that the aspect obtaining high support was budget management, followed by personnel management, and general affairs management. The aspect obtaining the lowest mean was academic affairs management.

2. The comparative study on support in basic educational management of Sub-district Administrative Organizations in Chonburi Province, classified according to job positions, and educational service areas revealed that:

2.1 The comparative study classified according to job positions showed that the school administrators and the Sub-district Administrative Organization executives had different opinions at a statistically significant level of 0.05 toward support in basic educational management of Sub-district Administrative Organizations in Chonburi Province. Further study revealed that their opinions were different at a statistically significant level of 0.05 in every aspect.

2.2 The comparative study classified according to educational service areas showed that the school administrators and the Sub-district Administrative Organization executives had different opinions at a statistically significant level of 0.05 toward support in basic educational management of Sub-district Administrative Organizations in Chonburi Province. Further study revealed that their opinions were different at a statistically significant level of 0.05 in every aspect.

คำสำคัญ

การศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืนเป็นสิ่งสำคัญที่ทั่วโลกกำลังส่งเสริมกันอย่างกว้างขวาง และในการพัฒนาประชากรในประเทศให้มีคุณภาพต่างก็มีจุดประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สังคมสามารถดำรงตนไว้ในดุลยภาพได้ เช่น การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมให้ยั่งยืน และในการพัฒนาคนจะต้องอาศัยการศึกษา เพื่อสร้างทักษะชีวิต สร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคนจำเป็นต้องมีการพัฒนาการศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในแต่ละสมัยมาโดยตลอด รัฐบาลได้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีส่วนสนับสนุนในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน ในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและในกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวทางการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ

เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการสู่ท้องถิ่นถือเป็นนโยบายสำคัญของประเทศ ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายหลักทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่ เทศบาลเมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรมและฝึกอบรม โดยให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสาน ส่งเสริม และเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี, 2544)

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นการวางรากฐานแก่เยาวชนเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองของโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนา หน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 39 กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 32-73) ซึ่งหากงานทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษาและผู้เรียน

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546 ได้ระบุนโยบายการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม โดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และพัฒนา ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยบูรณาการตามความเหมาะสมให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหา สาระ กิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม สื่อการเรียน การสอนและเลือกสรรวิทยาการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาซึ่งเป็นเป้าหมายและนโยบายแห่งรัฐ

จากสภาพปัจจุบันการสนับสนุนในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลกับสถานศึกษายังไม่ชัดเจนในเชิงการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี เพื่อจะได้นำประโยชน์จากการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนาหาวิธีที่เหมาะสมที่จะทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี แตกต่างกันตามสถานภาพและเขตพื้นที่การศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามสถานภาพและเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร อบต. จำนวน 534 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 744 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อบต. และผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2550 โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2545 : 107) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อ.บ.ต. และผู้บริหารสถานศึกษา รวม 305คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดชลบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) มีจำนวน 40 ข้อ ในเรื่องการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป

3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใช้กรอบแนวคิดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542 และการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงาน

3.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถาม รวมทั้งสัดส่วนจำนวนข้อคำถามในแต่ละงาน

3.3 สร้างแบบสอบถามที่กำหนดใน ข้อ 2 แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษา

3.4 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบ

3.5 นำแบบสอบถามคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและนิยาม ศัพท์เฉพาะ (Item - Objective Congruence Index : IOC) จากสูตร (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2539)

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร อบต. และผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.7 นำแบบสอบถามที่ทดสอบใช้แล้วไปปรับปรุง แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยได้ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้บริหาร อบต. และผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยดำเนินการผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ให้เป็นผู้มอบแบบสอบถามแก่ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหาร อบต. และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามคืนหลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์

4.3 การรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้ว กระทำโดยการเก็บด้วยตนเองตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 จัดทำข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และ ตอนที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามจากการกาเครื่องหมายในช่องตามเกณฑ์

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ผลการวิจัย

1. การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการให้การสนับสนุนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการสนับสนุนสูงสุดคือ การสนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตั้งคณะกรรมการศึกษาสภาพและความต้องการของบุคลากรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนบุคลากรด้านอัตรากำลัง

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการสนับสนุนในระดับมาก 2 ข้อ คือ การจัดสรรงบประมาณหรือจัดหาทุนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน และการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือในโครงการอาหารกลางวัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงิน

1.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการสนับสนุนสูงสุดคือ ให้การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการให้การสนับสนุนอยู่ในระดับมากมี 4 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมงานวันสำคัญและประเพณีในสถานศึกษา รองลงมา คือ การดูแล ป้องกันโรคติดต่อในสถานศึกษาและชุมชน ต่อมาคือ การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมนันทนาการของสถานศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ด้านการบริหารงาน

ทั่วไปข้ออื่น ๆ ระดับการสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การช่วยประสานความร่วมมือในการทำงานระหว่าง อ.บ.ต. กับสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการแนะนำการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณสถานศึกษาบริเวณสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม

2. การเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานและตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุน การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อภิปรายผล

1. การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในด้านประสบการณ์ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในงานบริหารการศึกษาที่แท้จริง และโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สอดคล้องเพื่อรองรับการบริหารจัดการศึกษา โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่มีการให้การสนับสนุนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารงบประมาณรองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น และด้านการบริหารงาน

ทั่วไป ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานด้านอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทางองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี จึงมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรของ อบต. ยังขาดความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2545) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กล่าวว่าการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา มีความต้องการให้มีการควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และด้วยเหตุนี้ ทาง อบต. จึงสนับสนุนด้านงบประมาณแก่โรงเรียนแทน ในส่วนของผู้บริหาร อบต. เห็นว่า การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณและด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับวุฒินันท์ สิงห์ โพนทัน (2548) ได้ศึกษาบทบาท และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นและความคาดหวังของ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเท่าที่ผ่านมา อบต. มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนด้าน บุคลากรมีส่วนร่วมน้อยซึ่งผู้บริหารและครูเห็นว่า อบต. ควรมีบทบาทหน้าที่เน้นไปที่งานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามตำแหน่งหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุน การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การ บริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษา ตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหาร อบต. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนการบริหารจั

การศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชลบุรี ตามเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าอบต.ให้การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อบต. บางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการศึกษานุเคราะห์ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ด้านการศึกษา ซึ่งได้ศึกษาการวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร อบต. หรือบุคลากรของอบต.ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการศึกษา อบต. ยังขาดการประสานงานกับชุมชนในท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการระดมทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา บุคลากรของอบต.ยังขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาแม้ว่าในปัจจุบัน อบต. จะมีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แต่ อบต. ก็ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาโดยตรง อบต. ส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าด้านการบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา และ บทบาทบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษาถูกจำกัดด้วยเงื่อนไข “ความเป็นวิชาการ” แต่เนื่องจาก อบต. ต้องดำเนินการตามนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจผู้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ดังนั้น การเสริมเรื่องวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การดูงาน หรือการจัดตั้งคณะกรรมการวิชาการ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและนอกชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ อบต. ควรให้ความสนใจ เพราะจะเป็นระบบทดแทน ซึ่งเป็นทางออกที่จะช่วยให้ อบต. สามารถจัดการศึกษาได้อย่างคุณภาพ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้และร่วมกันทำกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

สำหรับการจัดให้มีส่วนงานการศึกษาเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการศึกษาของ อบต. นั้น ก็เป็นทางออกอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้ อบต. สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพมาก อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของ อบต. แต่ละแห่งจากกรณีศึกษายังพบอีกว่า อบต. ที่มีผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen (1979 : 35) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติบทบาทได้เนื่องมาจากความไม่เข้าใจในบทบาทและไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้น ดังนั้น การที่สมาชิกสภา อบต. มีวุฒิการศึกษาไม่สูงนักอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแสดงบทบาทนั้น ๆ ได้ดังจะเห็นได้จากการแสดงบทบาทของ อบต. ที่จำกัดอยู่เพียงการสนับสนุนทรัพยากร ในรูปของงบประมาณหรือเงินสนับสนุน โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนในโครงการอาหารกลางวัน สื่อการเรียนการสอน และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านวิชาการ จากข้อค้นพบดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงมหาดไทยควรจะเตรียมความพร้อมแก่สมาชิกสภา อบต. ได้ความรู้ความเข้าใจ ในบทบาท

และมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าไปมีบทบาทจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การปฏิรูป การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เปิดโอกาส ให้องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาได้ในหลายลักษณะ เช่น การเข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดทำสาระของหลักสูตรขึ้นพื้นฐาน ตามมาตรา 27 การนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความ ชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เป็นทรัพยากรในการจัดการศึกษา ตาม มาตรา 57 ดังนั้น ความรู้ ที่จำเป็นในการจัดการศึกษาจึงเป็นความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นในการจัดและมีส่วน ร่วมบริหารงานทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านวิชาการซึ่งเป็นด้านที่สำคัญอันจะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคลากรที่ มีคุณภาพและมีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการติดตามผลการดำเนินงานด้านวิชาการของ สถานศึกษาที่สนองต่อความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นและสังคมประเทศชาติ
2. องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรมีการตั้งคณะกรรมการศึกษาสภาพและความต้องการของ บุคลากรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนบุคลากรด้านอัตรากำลัง
3. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการแนะนำการปรับปรุงภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ ชุมชนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม
4. องค์กรบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วน ตำบลโดยมุ่งเน้นงานด้านวิชาการ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้การสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ องค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ละเขตแตกต่างกัน
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน โดยมุ่งเน้นด้านงานวิชาการให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ตอบสนองต่อความต้องการของ ตำบล ท้องถิ่นและในระดับประเทศ

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2544). **แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2544-2559)**. กรุงเทพฯ : ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุทธพงษ์ ไถยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วุฒินันท์ สิงห์โพนทัน. (2548). **บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**.
- ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2539). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พี เอ็น.

ความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

SUPERVISION NEEDS OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF SAKAE0 EDUCATIONAL SERVICE AREA

กฤษฎา สิงขรรัช กิเยก จันท์เอี่ยม และอรรสา โกศลานันท์กุล
Krisada Singkhonrak, Pisake Jun-eam, and Orasa Kosalanantakul

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ของ เบ็น เอ็ม แฮร์ริส ตามประสบการณ์ทำงานและเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 ด้าน คือ 1. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 2. งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร 3. การนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากร 4. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 5. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ 6. การจัดอบรมบุคลากรประจำการ 7. การปฐมนิเทศ 8. งานนิเทศการบริการพิเศษ 9. งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน 10. งานประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ปีการศึกษา 2550 รวมทั้งสิ้น จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบค่าที (t-test Independent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1.การศึกษาความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประเมินผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งานนิเทศการบริการพิเศษ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามประสบการณ์ทำงาน จำนวน 10 ด้าน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 8. งานนิเทศการบริการพิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับบริการพิเศษของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว ตามเขตพื้นที่การศึกษา ระดับความต้องการในการรับบริการพิเศษของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระแก้ว จำนวน 10 ด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and to compare supervision needs of teachers under the jurisdiction of the Office of Sakaeo Educational Service Area according to Ben M Harris. The comparative study was classified according to work experience and educational service areas. This study focused on ten aspects: 1) teaching and learning management supervision, 2) curriculum supervision, 3) recruitment supervision, 4) facility management supervision, 5) material preparing supervision, 6) personnel training, 7) orientation, 8) special service supervision, 9) community relations supervision, and 10 evaluation. The sample of this study consisted of 364 teachers under the jurisdiction of the Office of Sakaeo Educational Service Area in the 2007 academic year. The instrument used to collect the data was a set of five-rating-scale questionnaires with 45 items. The statistics employed to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and t-test Independent at a statistically significant level of 0.05.

The findings of the study were as follows:

1. Overall, supervision needs of teachers under the jurisdiction of the Office of Sakaeo Educational Service Area in ten aspects were at a high level. Further study revealed that the aspect obtaining the highest mean was evaluation which was at a high level. On the other hand, the aspect obtaining the lowest mean was special service supervision which was at a high level.

2. The comparative study classified according to work experience revealed that the supervision needs of teachers under the jurisdiction of the Office of Sakaeo Educational Service Area were different at a statistically significant level of 0.05 in every aspect except for the aspect of special service supervision in which the supervision needs were not different.

3. The comparative study classified according to educational service areas revealed that the supervision needs of teachers under the jurisdiction of the Office of Sakaeo Educational Service Area in ten aspects were not different.

คำสำคัญ

ความต้องการในการรับกรณีพิเศษของครู การบริหารวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

ความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ส่งเสริมให้มนุษย์มีการพัฒนาในการสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ จะเห็นได้จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่จัดให้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข ดังนั้นการบริหารงานของโรงเรียนเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนซึ่งการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสามประการคือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ปัจจุบันพบว่า การปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนเท่าที่ควร เหตุเพราะว่าศึกษานิเทศก์ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอประสบปัญหาในการออกนิเทศโรงเรียนเนื่องจากขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณ โรงเรียนจึงได้รับการนิเทศไม่ทั่วถึง ดังนั้น ถ้าผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาอย่างแท้จริงจึงต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น การนิเทศภายในเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะนอกจากจะเป็นกรรมวิธีที่ช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้ว ยังส่งผลให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมของครู ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ในโรงเรียน ได้ดี องค์ประกอบสำคัญของการนิเทศภายในมี 3 ประการคือ บุคลากร ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ วิธีการนิเทศและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานนิเทศในด้านต่างๆ 5 ด้านคือ ด้านเกี่ยวกับตัวครู ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ตามลักษณะงานนิเทศการศึกษาของ เบ็น เอ็ม แฮร์ริส ได้ให้ความสำคัญของงานนิเทศการศึกษา ไว้ 10 งาน คือ งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นงานที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาเพื่อการเรียนการสอน ความต้องการของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควบคู่ไปกับการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานและนำหลักสูตรไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนการสอน การแนะนำการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่มีการนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคลากรจัดบุคคลให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม รวมทั้งการนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดวัสดุสื่อการเรียนการสอนที่มีความจำเป็นต่อการใช้ในการเรียนรู้ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์และการจัดซื้อจัดหา

วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม นอกจากนั้นยังต้องมีการจัดอบรมบุคลากรประจำการเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการปฐมนิเทศให้ความรู้เบื้องต้นกับครูใหม่เพื่อให้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังมีงานนิเทศการบริการพิเศษเพื่อสนับสนุนการสอนพัฒนาหลักการ นโยบาย แนวปฏิบัติการทำงานอย่างเหมาะสม โดยมีงานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการบริการศึกษาให้กับชุมชนทราบและงานประเมินผลที่มีการประเมินผลก่อนเรียน หลังเรียน ตามสภาพที่แท้จริง เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาพอสมควร ทั้งนี้ เพราะไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความเป็นระบบและกระบวนการขาดการต่อเนื่อง ซึ่งมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนเข้าใจหลักในการนิเทศการศึกษาน้อย และไม่ได้ปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างเต็มที่ ขาดการควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผล ตลอดจนขาดเทคนิคในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการทำการศึกษาวิจัยถึงความต้องการในการรับการนิเทศของครูที่มีต่อการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงานและเขตพื้นที่การศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามประสบการณ์ทำงานและเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 3,901คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบสุ่มของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างคือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สระแก้วจำนวน364 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เพื่อทราบถึงความต้องการในการบริการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ในด้านประสิทธิภาพในการทำงาน แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ Check List จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสิทธิภาพทำงาน วุฒิการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการในการบริการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scales) ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว จำนวน 35 ข้อ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 10 ด้าน

1. งานนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตร
2. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
3. การนิเทศเกี่ยวกับการเลือกสรรบุคคลากร
4. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
5. การนิเทศเกี่ยวกับการจัดทำวัสดุอุปกรณ์
6. การจัดอบรมบุคลากรประจำการ
7. การปฐมนิเทศ
8. งานนิเทศการบริการพิเศษ
9. งานนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ชุมชน
10. งานประเมินผล

3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาจาก เอกสาร หนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาหลักการ แนวคิด และลักษณะการนิเทศการศึกษาของ เบ็น เอ็ม แฮร์ริส การทั้ง 10 ด้าน

3.3 ร่างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำไปเสนอต่อประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบรายละเอียดของข้อความในด้านภาษาและความถูกต้อง

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขมาปรับปรุง แล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้มีความคิดตรงเชิงเนื้อหาและสอดคล้องกับความต้องการในการรับการนิเทศเพื่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว โดยใช้วิธีหาค่า Index of Item Objective Congruence (IOC = 0.98)

3.5 หลังจากปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากประชากรที่ไม่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การศึกษาระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามประสบการณ์ทำงานและเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้ค่าสถิติ t-test (Independent)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ถึง 10 ปี มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ในทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประเมินผล อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งานนิเทศการบริการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ครูสังกัดสำนักงาน เขต 1 มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการจัดอบรมบุคลากรประจำการ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งานนิเทศ การบริการพิเศษ อยู่ในระดับมาก ครูสังกัดสำนักงาน เขต 2 มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว จำนวน 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประเมินผล อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งานนิเทศการบริการพิเศษ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามประสบการณ์ทำงาน จำนวน 10 ด้าน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 8. งานนิเทศการบริการพิเศษ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 ด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ถึง 10 ปี มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ในทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทคนิค เพื่อวัดคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น เจตคติ พฤติกรรม ฯลฯ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสำคัญของการประเมินผลการเรียนตามแนวทางของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก หลักและวิธีการวัดและประเมินผล เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และความสำคัญของจุดมุ่งหมายของการวัดผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดในแผนการสอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2549:165) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่วัดเพื่อจะได้ทราบผลว่า การเรียนการสอนนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดและประเมินผลจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา ระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ งานนิเทศการบริการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำสื่ออย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการแนะนำทราบถึงการหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่างานนิเทศการบริการพิเศษเป็นการจัดบริการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอน รวมทั้งงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักการ นโยบาย แนว

ปฏิบัติในการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษา สอดคล้องกับพจนีย์ เทียมศักดิ์ (2543:15) กล่าวว่า การเรียนรู้ในวิถีชีวิตมีความสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต เพราะแหล่งเรียนรู้ในการเรียนรู้มีอยู่ทั่วไปทั้งในครอบครัว ชุมชน วัด และธรรมชาติ รวมทั้งผู้ให้การถ่ายทอดการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เพื่อน ครู พระ หมอพื้นบ้าน ต้นไม้ ทุกคนทุกสิ่งในโลกนี้ ล้วนเป็นผู้ถ่ายทอด ฉะนั้นถือได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยผ่านทางครอบครัว ซึ่งเป็นกระบวนการการเรียนรู้โดย วิธีการสอนและปฏิบัติจริงไปพร้อมกัน และสงบ ประเสริฐพันธ์ (2543 : 11-12) กล่าวว่า iva แหล่งการศึกษาหรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพื่อศึกษาหาความรู้สมควรประกอบด้วย

1. สถาบันครอบครัว เป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตของทุกคน ทุกชีวิตมีส่วนสนับสนุนให้เป็นฐานของการเรียนรู้
2. ชุมชนที่เข้มแข็งสามารถเป็นหลักในการดำรงชีวิตให้แก่สมาชิกทุกคน เป็นที่พึ่งในยามมีปัญหาได้ทุกเรื่องและเป็นแหล่งศึกษาให้นักเรียนสามารถหาความรู้ได้
3. วัดหรือสถาบันศาสนา เป็นแหล่งการเรียนรู้ของพระ นักบวช สามเณร ตลอดจนบุคลากรทางศาสนา วัดเคยเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของสังคมในอดีต ที่มีศักยภาพสูงในการเป็นที่พึ่งของชุมชน
4. ห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นศูนย์รวมความรู้ทุกสาขาพร้อมจะให้บริการศึกษาแก่ชุมชน ถ้าจัดการให้มีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการบริการ แหล่งวิทยาการแหล่งนี้ก็จะกลายเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่สมาชิกทุกคนในชุมชน
5. องค์กรภาคธุรกิจและเอกชนปัจจุบันองค์กรธุรกิจและเอกชนเป็นองค์กรที่เข้มแข็งมาก มีศักยภาพสูงและความพร้อมสูงยิ่งในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานศึกษาและแนวโน้มที่จะบทบาทสูงมากในการเป็นองค์กรทางการศึกษา เพื่อชุมชน
6. องค์กรภาครัฐ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ สามารถส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนในเรื่องของการศึกษาเป็นอย่างดี

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามประสบการณ์ทำงาน จำนวน 10 ด้าน พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 8. งานนิเทศการบริการพิเศษ ไม่ต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ต่างมีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป ครูแต่ละคนต่างก็มีอุดมการณ์และมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับสมคิด ขุนทอง (2537) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับความต้องการการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ทิศนะของครู อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ตามเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 ด้าน ไม่ต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าไม่ว่าโรงเรียนจะสังกัดอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 หรือเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ต่างก็มีความต้องการในการรับการนิเทศในแต่ละด้านที่เหมือนกัน เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆให้มีคุณภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับ มนตรี ศรีเพชร (2546) ได้วิจัยเรื่องการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่อยู่เขตพื้นที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรมีการแนะนำให้ครูได้ทราบถึงการหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. สถานศึกษาควรจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำสื่ออย่างเพียงพอ
3. สถานศึกษาควรมีการมอบหมายหน้าที่ให้ครูนำมาอภิปรายเพื่อทุกคนเข้าใจหลักสูตร
4. สถานศึกษาควรจัดหาคู่มือและการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอเพื่อให้ครูได้ศึกษาการใช้ที่ถูกต้องวิธี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
3. ควรมีการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อช่วยให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน และครูที่บรรจุใหม่ต้องมีการนิเทศเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะงาน

บรรณานุกรม

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2549).การบริหารงานวิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ. กรุงเทพฯ พิมพ์ดี.
- พจนีย์ เทียมศักดิ์.(2543). ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนและในโรงเรียน. ปรินญาณิพนธ์. การศึกษาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สงบ ประเสริฐพันธ์.(2543). ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมคิด ขุนทอง.(2537). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับความต้องการการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนตรี ศรีเพชร.(2546). การศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

PARENTS’ PARTICIPATORY NEEDS IN DEVELOPING LOCAL CURRICULUM OF TIE-DYEING
LESSONS FOR STUDENTS AT WAT KLANG KLONG SI SCHOOL, LUMLUKKA DISTRICT,
PATHUMTHANI PROVINCE, UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
PATHUMTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA

บุบผา พ่วงคำ สุรางค์ เมรานนท์ และอนงค์ อนันตริยเวช
Boobpa Pongcum, Surang Meranon, and Anong Anantariyavech

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งชั้นและใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ชั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และชั้นจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ 2 คือ ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ

2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พบว่า ชั้นการศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน และชั้นจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare levels of parents' participatory needs in developing local curriculum of tie-dyeing for students at Wat Klang Klong Si School in Lumlukka District, Pathumthani Province under the jurisdiction of the Office of Pathumthani Educational Service Area. The sample of the study consisted of 164 parents of the first and the second grade interval students obtained from stratified random sampling method and simple random sampling method. The instrument used to collect the data was a set of questionnaires with a reliability level of 0.96. The statistics employed to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and t-test for independent samples.

1. Overall and in each aspect, the participatory needs of the parents in the stage of studying background information and the stage of developing curriculum were at level two: participating in thinking and decision-making.

2. The comparison on levels of participatory needs in developing local curriculum showed that in the stage of studying background information and the stage of developing local curriculum, the participatory needs of the parents of the first and the second grade interval students were not different with statistic significance.

คำสำคัญ

ความต้องการร่วม หลักสูตรท้องถิ่น ผ้ามัดย้อม ผู้ปกครองนักเรียน

ความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย การที่ประเทศไทยจะสามารถยืนหยัดได้อย่างสง่างามและกอบกู้ความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ พื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาไทยให้รุ่งเรืองกลับคืนมาได้ จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิรูปการเมือง และสังคมไทยควบคู่กันไป ซึ่งการปฏิรูปดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงได้ ก็ต้องอาศัยพื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาที่มี

คุณภาพ สามารถสนองความต้องการของประชาชนและสังคมไทยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 6-7) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพหรือความต้องการของท้องถิ่น เป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการศึกษา ได้แก่ ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือปรับกิจกรรมเสริม ปรับรายละเอียดเนื้อหาวิชา จัดทำคำอธิบายหรือวิชาเพิ่มเติม ปรับปรุงหรือเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสม และจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ระดับของการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์เป็นการจัดการศึกษาเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของการศึกษา 3 ลักษณะ คือ การศึกษาเพื่อปัญญา การศึกษาเพื่อชีวิต และการศึกษาเพื่อสังคม บนพื้นฐานของศาสนาและองค์ความรู้ของสังคมและชุมชน เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคคล ทั้งทางด้านสมอง กายและจิตใจของบุคคลในการปรับตัวให้รู้เท่าทัน และปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่จะทวีความรุนแรงและรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง (ภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์, 2544 : 14-29)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 27 (2) ที่ระบุให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และในมาตรา 29 ระบุว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่นเปรียบเสมือนบันไดที่จะก้าวไปสู่ความเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง เนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่นที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับท้องถิ่น เป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีความสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้เรียนรู้จักธรรมชาติของท้องถิ่น เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ที่ตนอาศัยอยู่ ดังที่ วัลลภ กันทรพิชัย (2539) ได้กล่าวไว้ว่า การให้เยาวชนได้เรียนรู้ในสิ่งที่จะช่วยให้มีชีวิตอย่างมีความสุขในท้องถิ่น จะทำให้เขาอยากช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นและไม่คิดอพยพ ไปไหน นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักเข้าใจท้องถิ่นของตนเอง ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน ความหวงแหน ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไป (กรมวิชาการ, 2539) ในสังคมชนบทของไทย โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่สำคัญจนนับได้ว่าเป็นหัวใจของคนทั้งตำบล เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่ ครูและโรงเรียนยังสามารถสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ โรงเรียนต้อง

มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ยอมรับแหล่งความรู้ในชุมชน เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับแหล่งความรู้ต่างๆ ความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้เกิดความร่วมมือส่งเสริมกันและกัน ระหว่างโรงเรียนและแหล่งความรู้ภายในชุมชน ที่นำไปสู่การสร้างเสริมเข้มแข็งแก่ชุมชนและโรงเรียนในระยะยาว หากชุมชนมีทรัพยากรพื้นฐานเหลืออยู่ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล ผลผลิต โรงเรียนสามารถเข้าไปสนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนได้ง่ายกว่าด้วย เพราะความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะมีโอกาสเกิดได้มาก ยังสามารถแสวงหาพันธมิตรหรือเครือข่ายภายนอกชุมชนเข้ามาสนับสนุนกระบวนการพัฒนาได้ด้วย (บุญนาค ตีวกุล, 2544)

จากความสำคัญของการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงพยายามศึกษากระบวนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สนองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบในการบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยจากการประชุมผู้เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย คณะครู และผู้เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2551 ที่ประชุมได้เห็นความสำคัญของการทำผ้ามัดข้อม เนื่องจากผ้ามัดข้อมสามารถสร้างรายได้ให้กับนักเรียนได้และยังทำให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จึงเห็นชอบที่จะนำหลักสูตรการทำผ้ามัดข้อมบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ จากประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “ผ้ามัดข้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานและการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และผู้วิจัยได้คาดหวังว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานีมีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดข้อม” อยู่ในระดับใด
2. ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นแตกต่างกันมีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดข้อม” โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 357 คน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 234 คน รวมทั้งสิ้น 491 คน
กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของยามานะ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแบ่งชั้นและใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเกี่ยวกับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Rating Scale) โดยพัฒนาจากแนวคิดของ อนุภรณ์ สุวรรณทิสานกร (2529 : 25) เป็นเครื่องมือวัดลักษณะความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของผู้ปกครอง
3. การสร้างคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
  - 3.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม
  - 3.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหา และการใช้ภาษา
  - 3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่า IOC ซึ่งเครื่องมือนี้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป

3.5 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นตรงกันว่า มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปทดลองใช้

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3.7 ปรับปรุงเครื่องมือจากการนำไปทดลองใช้แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปให้ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 164 ชุด โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 86 ชุด ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 78 ชุด โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้จำนวน 164 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ คัดแยก และจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับระดับความต้องการร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น “การทำผ้ามัดย้อม” ของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 การทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบความต้องการร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น “การทำผ้ามัดย้อม” ของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ independent

ผลการวิจัย

จากการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 164 ชุด ได้รับกลับคืนและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 164 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการร่วมของผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” โรงเรียนวัดกลาง คลองสี่ สรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วม

1.1 ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ในขั้นที่ 1 ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยรวมพบว่า ต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” อยู่ในระดับ 2 คือ ความต้องการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกคือ การร่วมในการวิเคราะห์สภาพของท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น รองลงมา คือ การร่วมในการเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง และเพิ่มเติมข้อมูล และการร่วมในการตรวจสอบความถูกต้อง และครอบคลุมของข้อมูล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ การร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูล

1.2 ด้านจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ในขั้นที่ 2 ขั้นจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยรวมพบว่า ความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของผู้ปกครอง อยู่ในระดับ 2 คือ ความต้องการร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก คือ การร่วมในการติดตามและตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” รองลงมา คือ การร่วมในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นจากหลักสูตร อันดับ 3 คือ การร่วมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” และการร่วมในการกำหนดเครื่องมือในการประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ การร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” และการร่วมในการกำหนดสื่อ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม”

2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการ

2.1 การเปรียบเทียบความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบความต้องการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วม

1.1 ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” อยู่ในระดับ 2 คือ ความต้องการร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง จึงไม่มีเวลาที่จะมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” เพราะการจัดทำหลักสูตรต้องใช้เวลาในการจัดทำมาก ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะมาเข้าประชุมได้บ่อย ๆ ต้องไปประกอบอาชีพของตนเอง ไม่สามารถงานได้บ่อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนานะ เทียนธาดา (2543 : ค) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรเนื่องจากมีภารกิจมาก และสอดคล้องกับพลศรี ไม้ทอง (2543 : ค) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา พบว่า ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเวลา นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองต้องการร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย และอยู่ในระดับร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร คุณชื่น (2543 : ค-ง) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการเสนอความคิดริเริ่มในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนาการศึกษาน้อย

1.2 ด้านจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” อยู่ในระดับร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มีเวลาที่จะมาร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา ไสยะ (2543 : ค) ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ด้านการปรับหลักสูตรแม่บทให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น และผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเสริมหลักสูตรแม่บท

2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการ

2.1 การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัด

ปทุมธานี ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากจะเป็นงานที่เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องดำเนินการเอง เพราะส่วนมากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา การประมวลผลข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้อง เพียงพอของข้อมูล ซึ่งผู้ปกครองทั้ง 2 ช่วงชั้นขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมดำเนินการในชั้นตอนนี้ ผู้ปกครองทั้ง 2 ช่วงชั้น จึงมีความต้องการร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากจะเป็นงานที่เป็นหน้าที่ของครูในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเอง เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมดำเนินการในชั้นตอนนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม” ของโรงเรียนวัดกลางคลองสี่ ดังนี้

1. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับช่วงชั้นเรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูล หลักสูตรท้องถิ่นการทำผ้ามัดย้อม
2. ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน บุคคลทั่วไป เพื่อสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้น เพื่อเป็นการชักนำชุมชนเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดสาระการเรียนรู้และการกำหนดสื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง “การทำผ้ามัดย้อม”
3. ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนควรมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนทุกครั้ง เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมรับรู้การดำเนินงานของโรงเรียนและเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนรับรู้เพื่อขอความร่วมมือส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูหรือการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาความคาดหวังของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานของชุมชนตามบทบาทหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2540). **คู่มือปฎิบัติงานท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ.(2539). **รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- บุญนาค ตีวกุล.(2544). **ชนบทไทย : การพัฒนาสู่ประชาสังคม**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว
ของโรงสีข้าว ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

FACTORS RELATED TO THE MARKETING MIX IN THE SELECTION TO PURCHASE
RICE MILLING MACHINES IN THE CENTRAL AREA OF THAILAND

วานิชย์ ทองสง่า ฐิตินันท์ วารีวนิช และวรุณี เชาว์สุขุม

Wanich Thongsa-nga, Thitinan Wareewanich, and Waranee Chosukhum

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาด ในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย และมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย จำนวน 198 แห่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยวิธีการทดสอบ t และการทดสอบ F และทดสอบความสัมพันธ์โดยวิธีเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 30 ปี ถึง 39 ปี มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นผู้จัดการฝ่ายผลิต มีรายได้ของตนเองระหว่าง 30,001บาท - 45,000 บาท และมีอายุงานมากกว่า 5 ปี
2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม จิตวิทยา และปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย
3. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านตำแหน่งงาน ด้านรายได้ และระดับการศึกษาให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากที่สุด และในด้านเพศ อายุ อายุงาน สถานภาพสมรส ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ABSTRACT

The objective of this research was to study the factors related to the marketing mix in the selection to purchase rice milling machines in the central area of Thailand. The sample group consisted of 198 rice mill owners in the central area of Thailand. The research instrument used to collect the data was a questionnaire with the reliability level of .95. The data was analyzed with percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson correlation. The findings of this study were as follows:

1. As for the personal factors, it was found that most of the interviewees were male around 30 – 39 years old, married, graduated with a bachelor's degree. Their positions were production managers with a salary around 30,001 – 45,000 baht and over 5 year working experience.

2. The marketing mix factor and internal and external factors of buyer's characteristics for examples: social, cultural, psychological and personal factors affected the selection to purchase rice milling machines in the central area of Thailand.

3. The personal factors had different effects on the marketing mix factors. When considered individually, the position, salary and education factors affected the marketing mix factor at the highest level. Gender, age, working experience and marital status affected the marketing mix factors significantly ($p < .05$).

4. The internal and external factors of buyer's characteristics which were the social, cultural and psychological factors had significant relationship with the marketing mix factors at the .05 level.

คำสำคัญ

ปัจจัยในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว โรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย

ความสำคัญของปัญหา

วิวัฒนาการโรงสีข้าวได้เริ่มกำเนิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณ มนุษย์ได้ริเริ่มคิดค้นเครื่องจักรการแปรรูปข้าวเปลือกมาช้านานจวบจนปัจจุบัน ได้วิวัฒนาการเครื่องจักรให้ทันสมัยเป็นอย่างมากเพื่อใช้เครื่องจักรผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวให้ได้ปริมาณมากควบคู่กับการปลูกข้าว ที่เพิ่มมากขึ้นของชาวนา ทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองความต้องการ การบริโภคของผู้บริโภคในปัจจุบัน ซึ่งวิวัฒนาการของเครื่องจักรที่ทันสมัยด้วยเทคโนโลยีนี้ ผู้ผลิตเจ้าของธุรกิจโรงสีข้าว จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงกระบวนการการผลิต เทคนิคและการติดตั้งเครื่องจักรสีข้าว ที่จะทำได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี และปริมาณการผลิตที่มีกำลังการผลิตที่ให้ผลผลิตสูง เพื่อให้มีผลตอบแทนกำไรสูงสุด ดังนั้นผู้ดำเนินการวิจัยนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้เครื่องจักร สำหรับกระบวนการการผลิตของโรงสีข้าว ที่จะทำให้เกิดกำไรสูงสุด

โรงสีข้าวจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงสีข้าวที่สีข้าวเปลือก (Paddy Husking Rice Mill) และ โรงปรับปรุงคุณภาพข้าว (Refining Rice Mill) ซึ่งโรงสีข้าวทั้งสองประเภทนี้ โดยหลักการเพื่อกำไรสูงสุดแล้ว นอกจากนโยบายในด้านการตลาด ราคาของสินค้าผลิตภัณฑ์ข้าว ไม่ว่าจะจำหน่ายภายในประเทศ หรือจำหน่ายส่งออกไปต่างประเทศแล้ว การที่จะทำให้เกิดกำไรสูงสุดจากการเปลี่ยนวัตถุดิบที่มีให้เกิดเป็นสินค้าที่ผลิตได้จำนวน ปริมาณมากนั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถผลิตให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป สินค้า ให้ได้ในจำนวนปริมาณ ที่มากที่สุดต่อหน่วยวัตถุดิบที่ป้อนเข้าไปในกระบวนการการผลิต

สมาคมโรงสีข้าวไทย (2552) ได้รายงานประมวล วิเคราะห์สถานการณ์ และ แนวโน้มข้าวไทย ในสภาวะการข้าวโลกในปี 2550 และปี 2551 ที่ในหลายๆประเทศสามารถผลิตข้าวได้ ในปริมาณที่ลดลง เช่น ประเทศไทย เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น ซึ่งปริมาณการผลิตข้าว ปลูกข้าวที่ได้ผลผลิตน้อยลงอันเนื่องมาจาก ภัยธรรมชาติที่เกิดมาจากผลกระทบของสภาวะโลกร้อน ปริมาณผลผลิตข้าวที่ลดลงและภัยธรรมชาตินั้น ทำให้ในหลายประเทศ เช่น จีน เวียดนาม ประเทศแถบตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศแถบตะวันตก เป็นต้น มีปริมาณข้าวที่จำเป็นต้องบริโภคลดน้อยลง เนื่องจากการผลิตข้าว ปลูกข้าว ที่ได้ผลผลิตลดลงด้วยในภาวะที่มีความต้องการบริโภคข้าวเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยสำหรับบางประเทศ แต่การผลิตปลูกข้าวกลับลดน้อยลง จึงทำให้เกิดสภาวะคล้ายจะขาดแคลนในบางช่วง แม้กระทั่งในประเทศไทยเองยังเกิดภาวะข้าว ขาดตลาดและราคาสูงในช่วงระยะเวลาหนึ่งดังนั้นความสามารถในการผลิตของผู้ผลิต (โรงสีข้าว) จึงต้องมีเครื่องจักรที่ต้องใช้ในการผลิต เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ข้าวสำเร็จรูปเพื่อการจำหน่าย ที่ได้กำไรสูงสุดอีกทั้งเป็นการพัฒนากระบวนการการผลิตที่ใช้วัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ทั้งนี้ในปัญหาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ได้มีความสอดคล้องกับอุปสงค์สืบเนื่อง ของการซื้อเครื่องจักรสีข้าวของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย คือ ปริมาณหรือจำนวนในการเลือกซื้อหรือตัดสินใจซื้อเครื่องจักรสีข้าว นั้นจะเป็นผลสืบเนื่องมาจาก การที่เกิดสภาวะที่ผู้บริโภคมีความต้องการข้าวมาก อันเนื่องมาจากสาเหตุที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้แล้วนั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความต้องการบริโภคข้าวเพิ่มมากขึ้นของประชากรโลก และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ผลิตต้องตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และในเมื่อมีความต้องการบริโภคข้าวในปริมาณมากขึ้น ผู้ผลิตก็ต้องพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิต ให้สามารถผลิตสินค้าข้าวให้ได้เพิ่มมากขึ้นด้วยผู้ผลิตจึงต้องการเครื่องจักรสีข้าวที่จะนำมาใช้ในกระบวนการผลิตข้าวมากเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการ หรืออุปสงค์ของผู้บริโภคด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับกฎของอุปสงค์ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ แบบผกผันไปในทางตรงกันข้ามระหว่างราคาและปริมาณสินค้า กล่าวคือ ราคาสินค้าและบริการมีระดับสูงขึ้นจะทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อสินค้าและบริการลดลง แต่ถ้าระดับราคาสินค้าและบริการลดลงจะทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าวของโรงสีข้าว ในเขตภาคกลางของประเทศไทยเพื่อประโยชน์สูงสุดในการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดต่อไปและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรสีข้าวที่จะได้ทราบถึงความต้องการของลูกค้า และทราบว่าปัจจัยใดมีความสำคัญต่อการเลือกซื้อหรือการตัดสินใจซื้อของลูกค้าผู้ประกอบการ โรงสีข้าวทั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรสีข้าวจะได้เจริญเติบโต และบรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วยปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อ ได้แก่

ผู้ซื้อ

1.1.1 ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาทและลักษณะของ

1.1.2 ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยม การยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง

1.1.3 ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน รายได้ อายุนานระดับ

การศึกษา และสถานภาพทางการสมรส

1.1.4 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

1.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย สิ่งกระตุ้นภายนอก (4 P) ได้แก่

1.2.1 ผลិតภัณฑ์

1.2.2 ราคา

1.2.3 สถานที่จัดจำหน่าย หรือช่องทางจัดจำหน่าย

1.2.4 ส่งเสริมการขาย

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงสีข้าว ในเขตภาคกลางของประเทศไทย ใน 21 จังหวัด จำนวน 325 แห่ง (สุพจน์ กันต้าย ตำแหน่ง Service Engineer บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ วิศวกรรม จำกัด จากรายงานลูกค้าโรงสีข้าว 21 จังหวัด ในเขตภาคกลาง ณ วันที่ 24 มีนาคม 2552)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทยได้จากการคำนวณสูตรของยามานะ (Yamane, 1967 อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2548 : 79) ที่ระดับ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 179 แห่ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุนาน ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนผสมทางการตลาด และปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของผู้บริโภค มีทั้งหมด 39 ข้อ แบบสอบถาม

จะเกี่ยวกับ ผลិតภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น จะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีระดับคะแนน 5 ระดับ การตอบให้คะแนนระดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย โดยกำหนดการให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อเครื่องจักรสีข้าว เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักส์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการหาระดับค่าดัชนีความพึงพอใจ ความเชื่อมั่นปัจจัยในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทยมีระดับค่าดัชนีความพึงพอใจ เท่ากับ .84

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตด้วยสถิติ t-test ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Anova) ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ค่า F-test และเมื่อพบความแตกต่างดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ Sheffe' test และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา บัณฑิตที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทยสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

จากการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงสีข้าวเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 30 ปี ถึง 39 ปี มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นผู้จัดการฝ่ายผลิต มีรายได้ของตนเองระหว่าง 30,001 บาท - 45,000 บาท และมีอายุงานมากกว่า 5 ปี

ผลการศึกษาและทดสอบสมมติฐานพบว่ายอมรับสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลในภาพรวมของปัจจัยส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบริหารและเจ้าของกิจการ/กรรมการผู้จัดการ จะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายผลิตและผู้จัดการ โรงงาน จะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมาก

โดยภาพรวมของปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกันนั้น ส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 60,000 บาทจะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท 30,001 บาท - 45,000 บาท และ 45,001 บาท - 60,000 บาท จะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมาก

โดยภาพรวมของปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกันออกไป โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จะให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมาก

โดยภาพรวมในปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อายุงาน และสถานภาพสมรส ที่แตกต่างกันจะไม่ส่งผลต่อส่วนประสมทางการตลาดแตกต่างกัน โดยภาพรวมให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดโดยภาพรวมในระดับมาก

ผลการศึกษาและทดสอบสมมติฐานพบว่า ขอมรับสมมติฐาน ปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยด้านสังคม กับส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่จัดจำหน่าย และการส่งทางการตลาดนั้น มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ปัจจัยด้านวัฒนธรรม กับส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่จัดจำหน่าย และการส่งทางการตลาดนั้น มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา กับส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่จัดจำหน่าย และการส่งทางการตลาดนั้น มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาด และส่งผลต่อการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว

ปัจจัย	ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน	Sig. (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
ด้านสังคม	ผลิตภัณฑ์	-.13	.08	ต่ำ
	ราคา	-.05	.51	ต่ำ
	สถานที่จัดจำหน่าย	.21**	.003	ต่ำ
	ส่งเสริมการขาย	.06	.44	ต่ำ
ด้านวัฒนธรรม	ผลิตภัณฑ์	-.11	.12	ต่ำ
	ราคา	-.16*	.02	ต่ำ
	สถานที่จัดจำหน่าย	.13	.07	ต่ำ
	ส่งเสริมการขาย	.00	.99	ต่ำ
ด้านจิตวิทยา	ผลิตภัณฑ์	-.04	.60	ต่ำ
	ราคา	-.05	.47	ต่ำ
	สถานที่จัดจำหน่าย	.15*	.04	ต่ำ
	ส่งเสริมการขาย	.06	.43	ต่ำ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนประสมทางการตลาดในการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าว ของโรงสีข้าวในเขตพื้นที่เขตภาคกลางของประเทศไทย คือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านตำแหน่งงาน ด้านรายได้ และระดับการศึกษา ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากที่สุด และในด้านเพศ อายุ อายุงาน สถานภาพสมรส ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากและปัจจัยภายนอกและภายในของลักษณะของผู้ซื้อ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม และจิตวิทยา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมาก และมีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องจักรสีข้าวของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนเครื่องจักรสีข้าวในกระบวนการผลิต ของโรงสีข้าวในเขตภาคกลางของประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเพราะว่าโดยภาพรวมโรงสีข้าวได้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในระดับมากถึงมากที่สุด และโรงสี มีความต้องการเพิ่มกำลังการผลิตมากถึง 83.84 % จากกลุ่มตัวอย่างโรงสี 198 แห่ง มีความต้องการในการปรับปรุงกระบวนการผลิตด้วยเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพ และในปัจจัย ด้านสังคมและจิตวิทยามีผลต่อการเพิ่มจำนวนเครื่องจักรในกระบวนการผลิตรองลงมาจาก ปัจจัยส่วนประสม ทางการตลาดเนื่องจากโรงสี/ผู้ดำเนินการในโรงสี มีความต้องการข้อมูลข่าวสารสนับสนุนจากกลุ่มโรงสีด้วยกัน รวมทั้งยินดีให้ความร่วมมือกับบริษัทผู้ผลิต และบริษัทตัวแทนจำหน่ายในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาทดสอบเครื่องจักรรุ่นใหม่

ความต้องการเทคโนโลยีเครื่องสีข้าว ที่สามารถปรับปรุงคุณภาพข้าวให้มีคุณภาพ และสามารถใช้วัตถุดิบในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า โรงสีข้าวมีความต้องการเครื่องจักร สีข้าวที่มีเทคโนโลยีในการผลิตที่มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิมเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต และคุณภาพของข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค และช่วยลดต้นทุนในการผลิต ลดการสูญเสียในกระบวนการการผลิต สามารถใช้วัตถุดิบในการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีความชอบในการทดลองเครื่องจักรรุ่นใหม่ ๆ และเป็นผู้นำในการใช้เครื่องจักรใหม่ด้วยเช่นกัน

โอกาสในการขยายตัวทางธุรกิจการค้าข้าวของผู้ค้าข้าว โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการขยายกำลังการผลิตและปริมาณการขายในประเทศและการค้าการส่งออก เมื่อพิจารณา

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้ม ความต้องการในการขยายกำลังการผลิตของลูกค้า และปริมาณ การขายในประเทศและส่งออกนั้น โอกาสในการขยายตัวทางธุรกิจค้าข่าวนั้นมีมาก ซึ่งจะดูได้จากความต้องการในการขยายกำลังการผลิตมีมากถึง 83.4% และปริมาณการส่งออกที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นในหลายๆประเทศ เช่น เวียดนาม อินเดีย สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย ปากีสถาน และฟิลิปปินส์เป็นต้น ต่างแข่งขันส่งออกข้าวสู่ตลาดโลก ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของมิตรสัมพันธ์ ชรรณชูเชาวรัตน์ (2549) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ กับการซื้อ หินแกรนิตในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการซื้อหินแกรนิตของผู้บริโภคในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลางระดับ ความสำคัญของปัจจัยอื่น ๆ ในการซื้อหินแกรนิตของผู้บริโภคในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและราย ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวัฒนธรรม อยู่ ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการซื้อหินแกรนิตโดยภาพรวม และรายด้าน ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทาง การจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด ไม่ มีความสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ กับการซื้อหินแกรนิต โดยภาพรวมมีความสำคัญ กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้าน การเมือง และด้านเทคโนโลยี ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อรอนงค์ ฉายานนท์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกตรา ยี่ห้อรถยนต์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้รถยนต์ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุไม่ เกิน 30 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้ของผู้ใช้รถยนต์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ผู้ใช้รถยนต์ในแต่ละตรา ยี่ห้อให้ความสำคัญด้าน ผลิตภัณฑ์มากเป็นอันดับ 1 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและ ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสำคัญ ในระดับมากรองลงมาตามลำดับ สำหรับด้านราคา มีความสำคัญในระดับปานกลาง ปัจจัยทางด้าน จิตวิทยา ผู้ใช้รถยนต์ให้ความสำคัญด้านทัศนคติมากที่สุด ส่วนการรับรู้ การจูงใจ การเรียนรู้ และ บุคลิกภาพ มีความสำคัญรองลงมาตามลำดับ ด้านคุณลักษณะ ทางประชากรศาสตร์ มีอิทธิพลต่อการ เลือกตรา ยี่ห้อรถยนต์ แตกต่างกันไป คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ และรายได้ของผู้ใช้ รถยนต์ ที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการเลือกตรา ยี่ห้อรถยนต์ที่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา และ จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ใช้รถยนต์ที่แตกต่างกัน จะมีผลต่อการเลือกตรา ยี่ห้อรถยนต์ที่ไม่ แตกต่างกันไป การศึกษาปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยทางด้านจิตวิทยาใน การเลือกตรา ยี่ห้อรถยนต์ มีระดับความสำคัญอยู่ในเกณฑ์

ที่สูง ปัจจัยส่วน ประสมทางการตลาดด้านราคาเท่านั้นที่ไม่มีความสำคัญในการเลือกตราฮีฮอร์ยอนด์ ใน เกณฑ์ที่สูง สำหรับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา พบว่า การจงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ทักษะคิด และ บุคลิกภาพ มีความสำคัญในการเลือกตราฮีฮอร์ยอนด์ในเกณฑ์ที่สูง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน ประสมทางการตลาดกับการเลือกตราฮีฮอร์ยอนด์ ด้านราคา และช่องทางการจัดจำหน่าย เท่านั้น ที่มี ความสัมพันธ์กับการเลือก ตราฮีฮอร์ยอนด์ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านจิตวิทยากับการ เลือกตราฮีฮอร์ยอนด์ ทักษะคิด มีความสัมพันธ์กับการเลือกตราฮีฮอร์ยอนด์ การจงใจ การรับรู้ การ เรียนรู้ และบุคลิกภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตราฮีฮอร์ยอนด์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

บริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรสีข้าว ควรมีการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสีข้าวให้สามารถ ปรับปรุงกระบวนการผลิตของลูกค้าได้ สามารถเพิ่มผลผลิต และสามารถปรับตั้ง ควบคุม ได้อย่าง สะดวกผู้ใช้งานสามารถศึกษาวิธีการใช้งานเครื่องจักรได้ง่ายๆทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าอีกทั้งเป็นการพัฒนาเครื่องจักรให้สามารถแปรรูปวัตถุได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุดที่สุด

บริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรสีข้าวและลูกค้าผู้ใช้งานเองควรที่จะมีการร่วมมือกัน ในการ สร้างพัฒนาเครื่องจักรสีข้าวให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาเครื่องจักรสีข้าวให้เป็นไปตามที่กล่าวไว้ข้างบนนี้ และอีกทั้งยังเป็นการขยายโอกาสในการทำธุรกิจค้าข้าวออกสู่ตลาดโลก ซึ่งข้าวที่มีคุณภาพย่อม เป็นที่ ต้องการของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นลูกค้าคนไทย หรือต่างชาติ ในเมื่อลูกค้ามีความพึงพอใจ ในสินค้าข้าว ไทยก็ย่อมส่งผลดีต่อเกษตรกรชาวนาไทยรวมถึงแรงงานผู้รับจ้างอื่นๆด้วยซึ่งแรงงานและผู้ผลิตข้าว ป้อนเข้าสู่โรงสีข้าวจะได้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดการจ้างงานเป็นโครงข่ายทาง เศรษฐกิจที่เติบโตต่อไป

โรงสีข้าวและบริษัทผู้ผลิตเครื่องจักรสีข้าวก็ควรร่วมมือกับชาวนา ในการพัฒนา ปรับปรุง วิจัยพัฒนาการทำนา พันธุ์ข้าว ให้มีคุณค่าคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการพัฒนาเครื่องจักร ในการทำนา เมล็ดพันธุ์ เครื่องมือเกี่ยวเกี่ยว วิธีการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ข้าวของชาวนา และการแปรรูป สินค้าข้าว ร่วมกันพัฒนาให้เกิดโครงข่ายแห่งความมั่นคงของเกษตรกรชาวนา และผู้ค้าผู้ผลิต ให้ สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพป้อนสู่ตลาดโลก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการบริการ ของบริษัทตัวแทนจำหน่ายว่ามีการบริการ อยู่ในระดับใด เป็นที่พึงพอใจของลูกค้ามากแค่ไหนมากน้อยเพียงใด และควรจะทำกรวิจัย

ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกข้าวในปริมาณมากอีกพื้นที่หนึ่ง เช่นกัน และในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีกลุ่ม โรงสีผู้แปรรูปข้าวอยู่จำนวนมาก

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2540). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรพงษ์ แสนศักดิ์. (2544). การออกแบบและประเมินผลเครื่องสีตรวจสอบคุณภาพข้าวเปลือก.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องจักรกลเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เยาว์เรศ ไชยกันทา. (2540). อิทธิพลของความชื้นและอุณหภูมิการสีต่อคุณภาพหลังสีของข้าวหอมมะลิ 105. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิทธิ ชีรสรณ์. (2550). แนวคิดพื้นฐานทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: วิ.พริน (1991).

สมาคมโรงสีข้าวไทย. (2552). สถานการณ์ข้าวประจำเดือน. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.thairicemillers.com>.

เอกชัย ตรีวัฒนวงศ์ และจิตประสงค์ จรดล. (2533). การวิเคราะห์ความสูญเสียอันเนื่องจากการแตกหักของเมล็ดข้าวในกระบวนการสีข้าว.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรอนงค์ ฉายานนท์. (2545). การศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกตราयीห่อรถยนต์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Kotler, P. (2003). **Marketing Management**. New Jersey: Prentice Hall International, Inc.

Philip, K. & Armstrong. (2001). **Principles of Marketing**. Nine Edition. New Jersey : Prentice Hall, Inc.

การยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008

กรณีศึกษาบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด

THE IMPLEMENTATION OF MANAGEMENT SYSTEM 9001 : 2008 IN SERVICE

IMPROVEMENT : A CASE STUDY P.T.G GROUP COMPANY LIMITED

พัฒนา ศรีจันทร์ วันทนีย์ ภูมิภัทราคม และ ชีร์ธนิศ์ สิริโวหาร

Patthana Srichan , Wantanee Phumpatrakom , and Theathanick Siriwoharn

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระดับการยอมรับของพนักงานภายหลังการนำระบบ ISO 9001 : 2008 มาใช้ในการปรับปรุงการผลิตของพนักงาน บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด และศึกษาความสัมพันธ์การยอมรับการนำระบบมาตรฐาน ISO 9001:2008 มาใช้ในการปรับปรุงการผลิตของพนักงาน บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 30 ข้อ คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจยอมรับซึ่งผลจากการวัดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามถูกวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และมีความสมบูรณ์ถูกต้องสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 182 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.45 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการตื่นตัว ด้านในการสนใจ ด้านการไตร่ตรอง ด้านขั้นทดลอง มีการให้ระดับกระบวนการยอมรับอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการยอมรับนวัตกรรมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาทางด้าน เพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านอายุการทำงาน และด้านเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. กระบวนการยอมรับโดยรวมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด มีอิทธิพลต่อขั้นการยอมรับ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า กระบวนการตัดสินใจยอมรับ ขั้นตื่นตัว ขั้นสนใจ ขั้นไตร่ตรอง ขั้นทดลอง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับ ขั้นยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objective of this research was to compare the innovation adoption process based on personal factors and to examine the relationship between the innovation adoption process and personal factors of employees at P.T.G. Groups Company Limited.

The sample group 182 employees of P.T.G. Groups Company Limited and were selected by simple random sampling method. Data was an collected by a questionnaire that had a total of 30 items. Part I was personal factors and part II was innovation adoption process with a reliability level of .84. The data was analyzed using descriptive statistics of percentage, mean, standard deviation (S.D.), t – test independent, one way ANOVA and Chi – square test and determinate coefficient.

The findings were as follows :

1. The innovation adoption process of employees at P.T.G. Groups Company Limited was at a high level. The findings also showed that the innovation adoption process regarding awareness, interest, trial and adoption were at a high level.

2. Employees at P.T.G. Groups Company Limited with different personal factors regarding sex, age, education, job position, tenure and salary had no significantly different levels of innovation adoption process at the .05 level.

3. Employees at P.T.G. Groups Company Limited with innovation adoption process regarding awareness, interest, trial and adoption was significantly related in a positive manner at a .05 lower level.

คำสำคัญ

การยอมรับระบบบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการแข่งขันในด้านการทำธุรกิจมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในภาวะเศรษฐกิจเกิดการชะลอตัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศและปัญหาวิกฤติทางการเงินของอเมริกา (Subprime) ซึ่งกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก โดยเฉพาะบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านการผลิตชิ้นส่วนเครื่องจักร และประกอบเครื่องจักร โมดิไฟด์เครื่องจักร ออกแบบระบบ PLC และซอฟต์แวร์ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมทั่วไป หลายบริษัทพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้รอดพ้นจากปัญหาเศรษฐกิจและความอยู่รอดขององค์กร อย่างไรก็ตามบริษัทที่ทำธุรกิจประเภทเดียวกันหลายบริษัทก็ได้รับผลกระทบกับจากสถานการณ์เดียวกันนี้ ซึ่งต่างก็พยายามปรับตัวเพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาดังกล่าวไปได้ รวมทั้งบริษัท พี ที จี กรุ๊ป จำกัด การปรับองค์กรเป็นเรื่องใหญ่ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายและวางแผนทั้งก่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลง ระหว่างดำเนินการเปลี่ยนแปลง และหลังดำเนินการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนนำพาบริษัทรอดพ้นจากปัญหาเศรษฐกิจและก้าวไปสู่ความสำเร็จในการเป็นผู้นำในด้านการผลิตงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถทำผลกำไรอันจะนำมาเม็ดเงินที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงบริษัทให้เกิดความเติบโตและสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเจ้าของบริษัท รวมไปถึงผู้บริหารในส่วนต่างๆในบริษัทที่จะต้องช่วยกันพัฒนาระบบการทำงานให้ผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าและผลิตสินค้าให้ดีกว่าคู่แข่ง

จากระยะเวลาที่ผ่านมาการผลิตสินค้าประเภทเครื่องจักรและ อะไหล่ อุปกรณ์ ให้กับลูกค้ายังมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพ ของชิ้นงานที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของลูกค้าและในส่วนของฝ่ายบริหารได้พยายามจัดหาเครื่องจักรที่ทันสมัยที่มีราคาแพงๆมาใช้ใน กระบวนการผลิตของฝ่ายผลิต

เพื่อให้มีประสิทธิภาพให้ได้คุณภาพของชิ้นงาน ออกมาได้มาตรฐานตรงกับการต้องการของลูกค้า ในด้านคุณภาพ ราคา การส่งมอบ ดีกว่าคู่แข่งที่มากขึ้นเรื่อยๆ แต่ทางบริษัทก็สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง ผลจากการเติบโตและมีการขยายงานเพิ่มมากขึ้นทุกปี และจำนวนพนักงานมีมากขึ้นเรื่อยๆ ทางบริษัทเองก็มีลูกค้าเพิ่มขึ้นทั้งลูกค้าในประเทศและต่างประเทศความหลากหลายในการรับงานจึงมีผลต่อการบริหารงานและการบริการลูกค้า และประกอบกับแนวทางของลูกค้าบางรายได้เปลี่ยนไป โดยวางมาตรฐานของตัวเองสูงขึ้น อาจจะเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ได้ทำให้การแข่งขันของทางลูกค้าเองที่เคยจำกัดวงอยู่ในระดับประเทศ กลายเป็นการแข่งขันในระดับโลก ซึ่งก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจพร้อมกับการแข่งขันที่นับวันจะทวีความรุนแรงมาก เพื่อแก้ปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบบริษัทจึงนำเอาระบบการบริหารคุณภาพโดยรวมทั่วทั้งองค์กรมาใช้ คือระบบการบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐานสากล ISO 9001:2008 เพื่อพัฒนาผู้บริหารและพนักงานทุกระดับทั้งพนักงานในสายงานหลัก และสายงานสนับสนุนให้มีแนวคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับสภาวะการณ์ของลูกค้า และร่วมแรงร่วมใจที่จะพัฒนาปรับปรุงการทำงานของบริษัท ให้มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภายหลังจากการที่องค์กรนำระบบบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐาน ISO 9001:2008 มาใช้บริหารคุณภาพโดยรวมทั่วทั้งองค์กรแล้ว พนักงานในระดับต่างๆ เกิดการตื่นตัว สนใจ ใฝ่ตรง และมีความพร้อมยอมรับที่จะดำเนินการภายใต้การเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานแบบใหม่ขององค์กร ในระดับที่ยอมรับได้ หรือยังมีปัญหาอื่นที่พนักงานยังยอมรับไม่ได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ยังมีปัญหามาให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและเจริญเติบโตในธุรกิจต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการยอมรับ การนำระบบบริหารงานคุณภาพมาตรฐาน ISO 9001:2008 มาใช้ในการบริหารงานของบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการยอมรับของพนักงานภายหลังจากการนำระบบบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐาน ISO 9001:2008 มาใช้ในการปรับปรุงการผลิตของพนักงาน บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์การยอมรับการนำระบบบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐาน ISO 9001:2008 มาใช้ในการปรับปรุงการผลิตของพนักงาน บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก พนักงานทั้งหมดของ บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำนวน 182 คนในการดำเนินการวิจัยซึ่งได้แก่พนักงานในระดับหัวหน้างาน และพนักงานในระดับปฏิบัติการ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างโดยคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ได้จำนวน 182 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม มีทั้งหมด 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน และ เงินเดือน มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closes-Ended Question)

ส่วนที่2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม ประกอบด้วย ขั้นตอนต้นตัว ขั้นตอนความสนใจ ขั้นตอนได้ตรงใจ ขั้นตอนทดลองใช้ และขั้นตอนยอมรับ เพื่อทำความเข้าใจในโครงสร้าง จึงใช้คำถามในลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีตัวเลือกตามระดับการยอมรับ การเปลี่ยนแปลงองค์กรตามความคิดเห็น อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด (2545: 103) โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้คือ

ระดับ		ระดับการยอมรับการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001:2008
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยมาก

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรตามระบบบริหารงานคุณภาพระบบมาตรฐาน ISO 9001:2008

4.2 นำร่างแบบสอบถามให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา (Validity)

4.3 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แนะนำแล้วจึงดำเนินการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม

4.4 การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)

นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะยุทธพงษ์ กัยวรรณ (2543 : 123) แปลความหมายของคะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

และเลือกค่าที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.6 นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 123)

4.5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) แล้ว ไปทดลองใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Try - out) โดยนำไปใช้กับพนักงานบริษัท ซี.ไอ เทคโนโลยี จำกัด ที่อยู่ 111 หมู่ 10 ถนนโรจนะ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีการนำเทคนิคการบริหารคุณภาพระบบมาตรฐาน ISO 9001:2000 โดยรวมทั่วทั้งองค์การมาใช้ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำนวน 30 ชุด ก่อนเก็บข้อมูลจริง เพื่อนำกลับมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำผลของข้อมูลที่ได้เฉพาะที่มีการวัดมาตราส่วนประมาณค่ามาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของครอนบาค (Conbrach) ซึ่งเรียกว่า “สหสัมประสิทธิ์แอลฟา” (α -Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่นให้ใกล้เคียงกับ 1 (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้มีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัว และขอหนังสืออนุญาต โดยแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้บริหารบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ และหัวหน้างานในบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด

5.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขอย่างถูกต้องแล้วแจกให้กับพนักงานในระดับปฏิบัติการและหัวหน้างานเพื่อตอบแบบสอบถาม

5.3 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืน เพื่อนำข้อมูลมาดำเนินการต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

6.1 การตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ แล้วนำมาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล

6.2 การลงรหัสข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วมากำหนดใส่รหัส

6.3 การวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

6.4 การวิเคราะห์ระดับคุณภาพของการให้บริการ โดยกำหนดเกณฑ์ในการใช้น้ำหนักแปลความหมายค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.8$$

ค่าเฉลี่ย ระดับการยอมรับการยอมรับระบบบริหารงาน

ตามมาตรฐาน ISO 9001:2008

4.20 - 5.00 รับรู้มากที่สุด

3.40 - 4.19 รับรู้มาก

2.60 - 3.39 รับรู้ปานกลาง

1.80 - 2.59 รับรู้น้อย

1.00 - 1.79 รับรู้น้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

7.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

7.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติเชิงอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Interential Statistics)

7.2.1 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์แบบไคร์ - สแคว Chi Square (χ^2)

การเสนอผลการศึกษานี้ใช้วิธีอธิบายความโดยวิธีการพรรณนาประกอบตารางแสดงข้อมูลทางสถิติ

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับ ระดับการยอมรับการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001:2008 หรือ $P = 0$

H_1 : ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับ ระดับการยอมรับการยอมรับระบบบริหารงาน ตามมาตรฐาน ISO 9001:2008 หรือ $P \neq 0$

H_0 : กระบวนการยอมรับ มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกับ ขั้นตอนการยอมรับ หรือ $B_1 = 0$

H_1 : กระบวนการยอมรับ มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกับ ขั้นตอนการยอมรับ หรือ $B_1 \neq 0$

ผลการวิจัย

1. จากข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด จำนวน 182 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90 มีอายุระหว่าง 21 -28 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10 พนักงานส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 ทำหน้าที่ในตำแหน่งงานพนักงานระดับปฏิบัติการ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ส่วนมากมีอายุการทำงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.50 นอกจากนี้ส่วนใหญ่มีเงินเดือนอยู่ที่ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40

2. ผลการวิเคราะห์ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด พบว่า พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด มีระดับการยอมรับระบบบริหารงาน

ตามมาตรฐาน ISO: 9001: 2008 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถแยกออกเป็นแต่ละด้าน คือ ด้านการตื่นตัว ด้านขั้นความสนใจ ด้านการไต่ตรงเพื่อพิจารณา ด้านความสามารถในการทดลอง ใช้ และด้านการยอมรับ โดยพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด มีระดับการยอมรับระบบบริหารตามมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008 ราชด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด โดยใช้สถิติ ไค – สแควร์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุการทำงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการตัดสินใจยอมรับกับขั้นการยอมรับของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด โดยใช้สถิติ Linear Regression พบว่า กระบวนการตัดสินใจยอมรับโดยรวม มีอิทธิพลต่อขั้นการยอมรับ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ขั้นการตื่นตัว ขั้นความสนใจ ขั้นการไต่ตรง ขั้นทดลอง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับขั้นยอมรับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังตารางสถิติต่อไปนี้)

ตารางที่ 4.1 กระบวนการตัดสินใจยอมรับ ขั้นตื่นตัวมีความสัมพันธ์กับขั้นยอมรับ

ขั้นตื่นตัว	B	Std. Error	Beta
Constant	2.535	.131	
Shame (TOSCA)	.388	.037	.617

จากตารางที่ 4.1 พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัดมีการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ขั้นการตื่นตัว พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับขั้นการยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Beta = .617) ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐาน H_1

ตารางที่ 4.2 กระบวนการตัดสินใจยอมรับ ชั้นสนใจมีความสัมพันธ์กับชั้นการยอมรับ

ชั้นความสนใจ	B	Std. Error	Beta
Constant	2.005	.130	
Shame (TOSCA)	.473	.037	.694

จากตารางที่ 4.2 พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัดมีการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ชั้นสนใจ พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับชั้นการยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Beta = .694) ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐาน H₁

ตารางที่ 4.3 กระบวนการตัดสินใจยอมรับ ชั้นไต่ตรงมีความสัมพันธ์กับชั้นยอมรับ

ชั้นการไต่ตรง	B	Std. Error	Beta
Constant	1.261	.145	
Shame (TOSCA)	.641	.041	.762

จากตารางที่ 4.3 พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัดมีการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ชั้นไต่ตรง พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับชั้นการยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Beta = .762) ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐาน H₁

ตารางที่ 4.4 กระบวนการตัดสินใจยอมรับ ชั้นทดลองใช้มีความสัมพันธ์กับชั้นยอมรับ

ชั้นทดลอง	B	Std. Error	Beta
Constant	1.227	.126	
Shame (TOSCA)	.685	.035	.823

จากตารางที่ 4.4 พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัดมีการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO 9001 : 2008 ชั้นทดลอง พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับชั้นยอมรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Beta = .823) ผลการวิจัยยอมรับสมมติฐาน H₁

อภิปรายผล

การศึกษาการยอมรับระบบบริหารงานตามมาตรฐาน ISO : 9001 : 2008 : กรณีศึกษา บริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นและอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ได้ดังต่อไปนี้

ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด

จากการวิเคราะห์ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับของพนักงานบริษัทพี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับจำแนกรายด้าน พบว่าพนักงานส่วนต่างๆของ พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด ให้ระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขึ้นต้นตัว รองลงมาคือ ขึ้นสนใจ ขึ้นทดลอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขึ้นไต่ตรง

ผลการวิจัย พบว่า พนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด ให้การยอมรับในด้านของการตื่นตัว ซึ่งบริษัทได้มีการนำเอาระบบบริหารคุณภาพ ISO : 2001 : 2008 มาใช้ในการบริหารคุณภาพโดยรวม และพนักงานมีความเข้าใจในขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามระบบ ISO : 2001 : 2008 เมื่อได้รับการแจกกู่มือจากฝ่ายบริหารเพื่อนำมาศึกษาและยังมีการแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานโดยทั่วไปขององค์กรและพนักงานยังให้ความร่วมมือกับองค์กรในการพัฒนาการบริหารงานไปสู่มาตรฐานสากล ด้านขึ้นความสนใจ การบริหารงานสามารถนำมาใช้และปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ข้อกำหนดในการบริหารงานมีความชัดเจนสามารถนำมาใช้ได้โดยไม่มีการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงและเมื่อนำระบบการทำงานนี้มาใช้แล้วมีการปรับปรุงการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ เกิดกาญจน์ (อ้างถึง กรกฎ งามชัยเดช, 2543) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารในองค์กรกับการยอมรับระบบ ISO 9000 ของบริษัท ไทย แอร์พอร์ต กราวด์ เซอร์วิส เซส จำกัด และบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)” พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีระดับของการยอมรับที่สูงมาก

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการยอมรับโดยรวมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการให้ระดับกระบวนการยอมรับนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านอายุการทำงาน และด้านเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ เกิดกาญจน์(อ้างถึงใน กรกฎ งามชัยเดช, 2543) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารในองค์กรกับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 ของบริษัท ไทยแอร์พอร์ต กราวด์ เซอร์วิส เซส จำกัด และบริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)” พบว่า 1) การศึกษาและรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 โดยที่ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้มียาได้สูงกว่า 50,000 บาท มีการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 ในระดับสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ 2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับระบบคุณภาพ ISO 9000 มีความสัมพันธ์กับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกแหล่งข่าวสารที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชนและสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) 3) การสื่อสารในองค์กรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แหล่งข่าวที่มีความสัมพันธ์การยอมรับ ได้แก่ หัวหน้างานผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ตรวจติดตามคุณภาพ ภายใน เจ้าหน้าที่บริหารคุณภาพ บอร์ดข่าวสารข้อมูลทั่วไปการประชุมฝ่าย/แผนก การปฐมนิเทศพนักงานใหม่ และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมประจำบริษัท 4) ทักษะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับระบบคุณภาพ ISO 9000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีระดับของการยอมรับที่สูงมาก

สมมติฐานที่ 2 กระบวนการตัดสินใจยอมรับโดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกับการให้ระดับขั้นยอมรับของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด พบว่า กระบวนการตัดสินใจโดยรวมมีอิทธิพลต่อการยอมรับ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ขั้นตอนตัว ขั้นสนใจ ขั้นไตร่ตรอง ขั้นทดลอง มีความสัมพันธ์ไปในทางทิศเดียวกับขั้นการยอมรับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของศยามล เอกะกุลานันต์ (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการกับพฤติกรรมจัดการของผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมมีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการอยู่ในระดับสูง ผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีเพศ อายุ อายุงาน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการจัดการต่างกัน มีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความวิตกกังวลต่างกัน มีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเรียนรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจัดการของ ผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .5695$)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพิจารณา ระดับกระบวนการยอมรับนวัตกรรม ดังนี้

1) จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด ให้ระดับการยอมรับนวัตกรรม ด้านการตื่นตัว ด้านขั้นความสนใจ ด้านการไต่ตรงเพื่อพิจารณา ด้านความสามารถในการทดลองใช้ ด้านการยอมรับ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ยังมีข้อที่ควรได้รับการปรับปรุง คือ ด้านการไต่ตรงเพื่อพิจารณา ในเรื่องรายละเอียดในการแก้ไขปัญหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง ระบบที่จะช่วยส่งเสริมการทำงานให้มีระบบมากขึ้น ด้านการยอมรับ ระบบสามารถทำให้การทำงานรวดเร็วและมีมาตรฐานมากขึ้น สามารถนำระบบนี้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ ซึ่งบริษัทควรมีการวางแผนที่ดีเพื่อนำระบบและกระบวนการมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรให้มากที่สุด

2) การวิจัยเกี่ยวกับระบบการยอมรับระบบมาตรฐาน ISO: 2001: 2008 จะเห็นได้ว่าโดยรวมพนักงานส่วนใหญ่ให้การยอมรับระบบอยู่ในระดับมากเพราะทำให้ระบบการทำงานมีมาตรฐานมากขึ้น สามารถพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน และทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งในแต่ละด้าน บริษัทสามารถนำข้อมูลมาปรับใช้ให้เข้ากับการทำงานขององค์กรต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง การยอมรับระบบบริหารงานคุณภาพตามระบบมาตรฐาน ISO: 2001: 2008 การทำการวิจัยในเรื่องระดับกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของพนักงานบริษัท พี.ที.จี กรุ๊ป จำกัด ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กรไปปรับใช้ในการบริหารงานและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่าง ๆ ของบริษัท และควรทำการศึกษารายบริษัท อื่น ๆ ที่มีการนำระบบการบริหารตามมาตรฐานมาใช้เพื่อเปรียบเทียบ และนำมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาบริษัทต่อไป

บรรณานุกรม

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ยุทธพงษ์ กัวยรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

Johnston, R. (1995). "Service failure and recovery: Impact, attributes, and process. *Advances in Services.*" **Marketing and Management**. 4: 211-218.

Juran, J.M. & F. M. Gryna. (1988). **Juran's Quality Control Handbook**. 4th ed. New York : McGraw Hill.

Roger, E.M., & Shoemaker, F.F. (1971). **Commucation of innovations : A crosscultural approach**. 2nd ed. New York : Freev Press.

สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอน
สาระการเรียนรู้ พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

STATES AND PROBLEMS ON THE IMPLEMENTATION OF BASIC EDUCATION
CURRICULUM IN B.E. 2544 AMONG TEACHERS TEACHING PHYSICAL
EDUCATION UNDER THE OFFICE OF THE NAKHON NAYOK EDUCATION
SERVICE AREA

นกรินทร์ เวียงจันทร์ สุรางค์ เมรานนท์ และอุษา คงทอง
Nakarin Wiengchan, Surang Meranon, and Usa Kongthong

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และเปรียบเทียบตามขนาด ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้พลศึกษา ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2552 ประกอบด้วย 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

1.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาที่มีต่อสภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดอาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการเพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตร

มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การประเมินด้านการบริหารและบริการหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

1.2 ระดับปัญหาที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริการสื่อและวัสดุอุปกรณ์

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการ ใช้หลักสูตร โดยรวมไม่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the states and problems on the implementation of basic education curriculum in B.E. 2544 among teachers teaching physical education under the office of the Nakhon Nayok Education Service Area.

The samples used were 149 physical education teachers and the tool used to collect data was a questionnaire. Statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and independent).

The findings were as follows :

(1) States and problems on the implementation of basic education curriculum in B.E 2544 among teachers teaching physical education under the office of the Nakhon Nayok education service area the opinions of physical education teachers.

1.1 The opinions of physical education teachers to the states on the implementation of basic education curriculum in B.E. 2544 as a whole were at a moderate level. The highest mean was shown on building arrangement and academic sources to promote curriculum. Subsequently, the mean of the aspect of administration and service curriculum was at a moderate level while the aspect of evaluation on learning and teaching was the least.

1.2 The problems on the implementation of basic education curriculum in B.E.2544 from physical education teachers were at a moderate level. The highest mean was shown on the Aspect of an application of document and manual curriculum. Subsequently, the aspect of media and equipment service was the least.

(2) The comparison of the states and problems on the implementation of basic education curriculum in B.E. 2544 among teachers teaching physical education under the Office of the

Nakhon Nayok education Service Area Classified by school size showed that there was no significantly different

คำสำคัญ

สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้พลศึกษา

ความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ส่งผลให้เกิดกระแสแห่งการปรับเปลี่ยนทางสังคม และเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคม สามารถช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เสริมสร้างสติปัญญา ซึ่งเป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพที่สุจริตและเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติที่ทั่วโลกให้การยอมรับว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2550) มุ่งพัฒนาคนไทย ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมุ่งหมายให้คนทุกคนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย โดยเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ซึ่งสนับสนุน การศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างกว้างไกลครอบคลุม สถานการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อให้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ทางปัญญา เพื่อพัฒนาคนได้เต็มศักยภาพตลอดชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นสังคมคุณภาพ ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องอาศัยว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กรมวิชาการ, 2544 :13)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เข้ามามีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำกับติดตาม ดูแล และส่งเสริม กิจการ ของสถานศึกษาในฐานะที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรอย่าง เป็นทางการ ที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเยาวชนที่เป็นสมาชิก ของชุมชน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ระบุไว้ในมาตรา 27 และ 28 ว่าให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนจัดการศึกษาต่อ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพปัญหา ในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคม ประเทศชาติ และสาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้อง

มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม (กรมวิชาการ, 2546: 15) ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีหน้าที่ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตร กับติดตามวัดผลประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการสนทนาศึกษาในการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามคำสั่งที่ วท 1166/2544 กำหนดให้ในปีการศึกษา 2546 ให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และปีการศึกษา 2547 เพิ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 และ 5 และให้ครบทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2548 โดยการจัดทำได้เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่าย เป็นผู้เผยแพร่แก่โรงเรียนที่เหลือให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จากเหตุผลสำคัญคือหลักสูตรการศึกษาของไทยที่ใช้ยู่คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและการดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้ยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรขึ้นใหม่

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้พลศึกษา ต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกและเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากร ได้แก่ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกปีการศึกษา 2552 โดยเป็นครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาจำนวน 237 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2552 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดที่เหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (อ้างอิงในประคอง วรรณสุด, 2538: 10-11) ได้กลุ่มตัวอย่าง 149 คน โดยแยกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ 41 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกปีการศึกษา 2551 ประกอบด้วย 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา

เป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 114 -115) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยสุด
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา โดยนำคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้นำมาเทียบกับเกณฑ์น้ำหนักคำถาม เพื่อหาค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100)

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระ การเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษานครนายก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็น โครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 65 ข้อ
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
4. นำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อความในแบบสอบถาม

ว่ามีความตรงตามเนื้อหาสาระครอบคลุมเพียงใดโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเทียบเท่า .05

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีครอนบาค (นภาพรรณ จิตต์กระจ่าง, 2543:67) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครนายก เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้และพลศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- (1) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค
- (2) หาค่าความถี่ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (Percentage)
- (3) วิเคราะห์ระดับสภาพและปัญหาโดยใช้สถิติ

1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(4) ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระ การเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test independent)

ผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

1.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาที่มีต่อสภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมครูกำลังความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดหาอาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการเพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การประเมินด้านการบริหารและบริการหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

1.2 ระดับปัญหาที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริการสื่อและวัสดุอุปกรณ์

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการใช้หลักสูตร โดยรวมไม่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้ หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

สภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดหาอาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการเพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ รองลงมาคือ การวางแผนการใช้หลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาอาจให้ความสำคัญกับการจัดหาอาคารและสถานที่และแหล่งวิทยาการเพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตร ไปใช้ซึ่งเป็นงานที่เห็นผลชัดเจนและรวดเร็ว จึงให้ความสำคัญกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนสอนน้อย

ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีระดับการศึกษาปริญญาตรีพลศึกษาจำนวน 96 คน

คิดเป็นร้อยละ 64.4 จึงให้ทำให้ระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการใช้คู่มือประกอบหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือการจัดเตรียมบุคลากร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบริการสื่อและวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการวางแผนที่ดีแต่ยังขาดการสนับสนุนทางด้านบุคลากร จากปัญหาที่ได้ทำการสำรวจ พบว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรของสถานศึกษา เป็นปัญหาระดับต้นๆ โดยครูต้องทำการสอนหลายวิชาในโรงเรียนขนาดเล็ก จึงทำให้ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังพบว่าสถานศึกษาประสบปัญหาขาดครูที่ตรงกับสาขาวิชา พลศึกษา จึงทำให้การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนน้อยลง

การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรจำแนกตามสถานศึกษาไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิเวศ คิดยาว (บทคัดย่อ, 2542) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานภายในโรงเรียน ของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการภายในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีความต้องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรจำแนกตามสถานศึกษาต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ คำว่าตุ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการนำหลักสูตรวิชา พลศึกษาไปใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการนำหลักสูตรวิชาพลศึกษาไปใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการนำหลักสูตรวิชาพลศึกษาไปใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอน ด้านการใช้วิธีสอน ให้สอดคล้องกับหลักสูตร และด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆภายในโรงเรียน แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดสภาพและปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาประสบปัญหาขาดครูที่ตรงกับสาขาวิชาพลศึกษา โดยภาพรวมสถานศึกษาครูผู้สอน 1 คนต้องสอนหลายวิชา ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร และ ขาดวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาฝึกอบรมให้ความรู้กับนักเรียน ขาดการสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้รูปแบบการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ ในการวัดประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้คู่มือประกอบหลักสูตรมีปัญหาเป็นลำดับแรก เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่ให้สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรบ่อยครั้ง ในการใช้หลักสูตรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงเสนอ ให้ผู้บริหาร

สถานศึกษาจัดให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพิ่มมากขึ้น และมีระยะเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรที่แน่นอน

2. จากข้อเสนอแนะในคำถามแบบปลายเปิด พบว่า สถานศึกษามีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะครูสอนวิชาพลศึกษา จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารจัดการอบรมให้ครูผู้สอนที่ไม่จบ พลศึกษาโดยตรงเข้าอบรมการสอนวิชาพลศึกษาเพิ่มเติม และเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญทางพลศึกษามาช่วยอบรมให้กับครูผู้สอน เพื่อลดปัญหาดังกล่าวได้ในระยะหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรต่อไป

2. ควรมีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาเมื่อใช้ครบทุกชั้น เพื่อให้รู้เนื้อหา กิจกรรม ของการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาตามภารกิจต่างๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะนำไปเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาผลงานทางวิชาการต่อไป

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). **หลักสูตรใหม่. (เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง)**

กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

นภาพรจรณ จิตกระจำง. (2543). **แนวทางการพัฒนางานวิชาการของนักวิชาการศึกษา**

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิเวศ คิถยา. (2542). **ความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูผู้สอนเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน**

ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมเพียง กุลละวณิชย์. (2545). **การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน**

ของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ .

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2553

สภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

INSTRUCTIONAL CIRCUMSTANCES IN PHYSICAL EDUCATION
OF TEACHERS UNDER THE OFFICE
OF THE PRACHINBURI EDUCATIONAL SERVICE AREA

กฤษณะ ถึกไทย สุรางค์ เมรานนท์ และอุษา คงทอง
Kridsana Tuckthai, Surang Meranon, and Usa Kongthong

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี และเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น ครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยการกำหนดขนาดของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป และสุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 163 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก รองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study instructional circumstances in physical education of teachers under the Jurisdiction of the Prachin Buri Educational Service Area and (2) to compare instructional circumstances in physical education of teachers classified by school size.

The samples used were 163 physical education teachers with a multi stage sampling and the tool used to collect data was a questionnaire. Statistics used to analyze the data were percentage , mean , standard deviation ($\bar{X}$) and t-test (independent).

The findings were as follows :

(1) Instructional circumstances in physical education of teachers under the office of the Prachin Buri Educational Service Area as a whole were at moderate level, and each aspect had maximum mean in the aspect of building and facilities, measurement and evaluation, learning activities and personality of teachers, respectively

(2) The comparison of instructional circumstances in physical education subject of the teachers classified by school size, as a whole showed significantly different at level of 0.05.

คำสำคัญ

สภาพการจัดการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้พลศึกษา

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ด้านต่างๆ ส่งผลให้เกิดกระแสแห่งการปรับเปลี่ยนทางสังคมและเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคม สามารถช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างสติปัญญา ซึ่งเป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพที่สุจริต และเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติที่ทั่วโลกให้การยอมรับว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2550) มุ่งพัฒนาคนไทย ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมุ่งหมายให้คนทุกคนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาในระบบ และช่วยให้คนเหล่านั้นมีชีวิตที่ดีขึ้น การศึกษาจึงช่วยทำให้เกิดความเจริญในสังคมและประเทศชาติ ทำให้คุณภาพของคนในชาติมีการพัฒนาคุณภาพมากขึ้นดังจะเห็นได้จากรัฐบาลมีการจัดตั้งเงินงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาไว้

สูงมาก เพราะเห็นความสำคัญของการศึกษา การศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคคล เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

ปัญหาการว่างงานและในภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้ระบบการพัฒนาของประเทศไทยไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่เพราะเมื่อนักเรียนที่จบการศึกษาออกมา มีความรู้ ความสามารถ แต่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมได้ทำให้เกิดความท้อแท้ ความเครียด ทำงานได้ไม่เต็มที่และส่งผลกระทบต่อสุขภาพทำให้สมรรถภาพของร่างกายเปลี่ยนแปลงเกิดภาวะโรคต่างๆ ขึ้นเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยจะเห็นได้จากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีความฉลาดทางด้านความรู้ (IQ) และให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมที่ดีด้วย

จะเห็นได้ว่าการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคคล การพัฒนาบุคคลโดย ขบวนการทางการศึกษานั้น สิ่งที่เป็นองค์ประกอบสำคัญก็คือ หลักสูตรที่ดี ผู้สอนมีความรู้ในเรื่องของหลักสูตรการเรียนการสอน มีอุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน ปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญยิ่ง หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปก็จะทำให้คุณภาพทางการศึกษาลดลงทันที การพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญ ที่ช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาในสิ่งต่างๆ อย่างครบถ้วน มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฉะนั้นการทำให้วิชาชีพพลศึกษาสามารถบรรลุจุดหมายปลายทาง จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับวิชาชีพในสายอื่น ๆ

ดังนั้นในระบบการเรียนการสอนของวิชาพลศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่และความสำคัญ เนื่องจากเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางร่างกายที่สมบูรณ์ แล้วยังเน้นรวมไปถึงการใช้ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาได้อย่างดี เป็นการเรียนที่เกิดขึ้นจริง ทั้งนี้วิชาพลศึกษายังสอนให้ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่จะเป็นผู้มีความสุขเรียบร้อย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น และมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ซึ่งเกิดจาก ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของประเทศชาติ ต่อไปรัฐบาลควรตระหนักและ เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ ที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคลากรที่มี คุณภาพของประเทศชาติต่อไป รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาจึงได้มีการบรรจุ หลักสูตรวิชาพลศึกษาไว้ในหลักสูตรของตารางเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับ อุดมศึกษา เพราะเป็นวิชาที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ทำให้รู้จัก วิธีการส่งเสริม สุขภาพเพื่อความยืนยาวของชีวิตและกระตุนให้ เป็นประโยชน์ต่อสังคม

คุณภาพของประชากรในประเทศเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งว่าประเทศใด เจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ปัจจุบันประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาของสังคมโลกและ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลให้การดำเนินชีวิตและสุขภาพของประชาชนยุ่งยากและซับซ้อนขึ้นการต่อสู้ดิ้นรนแข่งขันกันในสังคมและเศรษฐกิจทำให้ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรม เช่น โรคเครียดและโรคที่เกิดจากการขาดการออกกำลังกายมากขึ้นกว่าในอดีตและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากยิ่งขึ้นหากประชาชนในประเทศยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง วิชาพลศึกษาจึงเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาประชากรโดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกัน ส่งเสริมพัฒนาและการบริหารจัดการชีวิตเพื่อดำรงสุขภาพที่ดี อันเป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่สมดุลทั้งทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณซึ่งเป็นองค์ประกอบของการมีสภาวะทางสุขภาพที่สมบูรณ์ (กระทรวงศึกษาธิการ.2545)

เยาวชนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างแท้จริง หากเยาวชนขาดการออกกำลังกายมีสุขภาพไม่แข็งแรง ก็จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตเป็นส่วนใหญ่ที่สมบูรณ์ไม่ได้ ดังนั้นการออกกำลังกายและกำลังใจ การกระตือรือร้น การพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องควบคู่ไปกับการมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ รัฐบาลจึงได้คำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยทั้งทางร่างกายและจิตใจของเยาวชนมาโดยตลอด

ถ้าหากเราทราบสภาพการจัดการเรียนการสอนก็จะทำให้เราสามารถที่จะพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไปได้อย่างถูกต้อง สภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาต้องศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้วิชาพลศึกษานั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรในส่วนของการสอน หลักสูตรจะมีความสำคัญมาก เพราะถ้าหากผู้ใช้หลักสูตรไม่มีความเข้าใจหลักสูตรก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การใช้หลักสูตรต้องมีการแนะนำ การวิจัย และติดตามผลการใช้หลักสูตรอยู่ตลอดเวลา และครูผู้สอนก็มีความสำคัญ ไม่น้อยไปกว่าหลักสูตรเช่นกัน ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องของการสอนพลศึกษา และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้สอดคล้อง มีอุปกรณ์ต่าง ๆ สนองความต้องการของเด็กได้อย่างพอเหมาะ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดการพัฒนารวมทั้งการวัดผลและประเมินผลที่ตรงตามหลักสูตร และสิ่งสุดท้ายที่จะขาดไปไม่ได้ก็คือ การสนับสนุนและส่งเสริมจากผู้บริหาร ก็จะทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอยู่ในโรงเรียนกบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2551 เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการเสนอต่อผู้บริหารในการจัดการศึกษา รวมทั้งใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการจัดการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน
สาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ต่างกัน
หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษา
ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา
ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2551 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้
พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือครูผู้สอนสาระการ
เรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยเป็นครูผู้สอน
สาระการเรียนรู้พลศึกษา จำนวน 276 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปราจีนบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาด
ที่เหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (อ้างอิงในประคอง วรรณสุด, 2538: 10-11)
ได้กลุ่มตัวอย่าง 163 คน โดยแยกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ 54 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก
109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อถาม สภาพ การจัดการเรียน
การสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปราจีนบุรี ซึ่งแบบออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับ
ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา
ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยกำหนดปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน

โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งนำหน้าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยนำคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้นำมาเทียบกับเกณฑ์นำหน้าคำถาม เพื่อหาค่าระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ขอนหนังสือจากที่ทำการบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อนำไปขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำหนังสือ ขออนุญาตที่ได้เสนอผู้บริหารในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมนำเรียนวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารได้แจ้งบุคลากรครูให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกให้โดยตรง และนัดหมายการเก็บรวบรวมกลับคืนมาสำหรับครูพลศึกษา ซึ่งอยู่ในแต่ละส่วน/ฝ่ายนั้นผู้ศึกษาได้ฝากให้พนักงานธุรการเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้ และนัดหมายการขอรับแบบสอบถามกลับคืน หากไม่ครบก็ดำเนินการติดตามจากฝ่ายธุรการของแต่ละโรงเรียนรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามจนครบทุกชุด รวม 163 ชุด เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว พบว่ามีแบบสอบถามชุด ชุดใดไม่สมบูรณ์ จะนำกลับไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใหม่จนสมบูรณ์ทุกชุด และนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

การจัดกระทำข้อมูล

- (1) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
- (2) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
- (3) นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) หาค่าเฉลี่ยของขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Percentage)
- (2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

สาระการเรียนรู้พลศึกษา ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยใช้สถิติโดยใช้สถิติ

1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(3) ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

วิเคราะห์ t -test Independent

ผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกรองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอนตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชญ์บุรีในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ยังให้ความสำคัญด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ระดับปานกลาง แต่ให้ความสำคัญในการจัดสถานศึกษา มีอุปกรณ์การสอนพลศึกษาที่เพียงพอ และสนับสนุนและส่งเสริมงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่สอนพลศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารของท่านสนับสนุนและส่งเสริมงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่สอนพลศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สะอาด โปชายะ (2545) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอน มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา ความรู้ตามหลักสูตรพบว่า มีการสอนอย่างเป็นขั้นตอน มีการทดสอบ ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา คือการที่ผู้ปกครองและคณะครูในโรงเรียน ให้ความร่วมมือและให้โอกาสนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาสนับสนุนคือ อาคารพลศึกษา ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับสื่ออุปกรณ์นั้นครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นที่สอดคล้องกัน

ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะครูมีความรู้ และมีทักษะในการสอน โดยใช้วิธีต่างๆที่เหมาะสมกับเนื้อหาครูมีความรู้และความเข้าใจในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในด้านสังคม ครูวัดผลโดยใช้แบบทดสอบความรู้และวัดผลโดยแบบสังเกตพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุคมศักดิ์ ภิรมย์. (2547: 25-26) ; อ้างจากในแนนซี่ Nancy. 1992: 3857 – A ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเข้าใจในการใช้หลักสูตรพลศึกษาในชีวิตจริงของครูพลศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการในการช่วยเหลือ และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ต้องการให้มีผลสะท้อนกลับ ต้องการให้ความมั่นใจตลอดเวลาในกระบวนการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการในการช่วยเหลือ และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ต้องการให้มีผลสะท้อนกลับ ต้องการให้ความมั่นใจตลอดเวลาในกระบวนการใช้ควรฟังเสียงครูบ้างเพราะสิ่งที่ครูต้องการได้แก่ การยอมรับนับถือ การมีอิสรภาพและเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการเวลาและการสนับสนุนด้านบุคลิกลักษณะของครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างทั่วถึงน้อยไป โดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม แก้วเอียง (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนวิชาพลศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านครูผู้สอนวิชาพลศึกษา คือ ความสามารถในการสาธิตกิจกรรมทุกอย่างให้นักเรียนดูได้ ความสามารถในการตัดสินกีฬาของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนได้ ความตั้งใจในการสอน

ของครูพลศึกษาและการเอาใจใส่นักเรียน ความสม่ำเสมอ และตรงต่อเวลา ในการสอนของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาจำเป็นต้องมีวุฒิหรือความรู้ทางพลศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลภาพรวมอยู่ในระดับมากพบว่าครูวินิจฉัยผลการวัดและประเมินผลเพื่อทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนแต่ละคนและสอนเสริมแก่ผู้เรียนที่เรียนได้ช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม แก้วเอียด (2544) อีกเช่นกันที่พบว่า ปัญหาด้านหลักสูตร และการสอนวิชาพลศึกษา นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านหลักสูตร และการสอนวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนมีความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หนังสือและคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยส่วน โรงเรียนขนาดใหญ่มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เพราะ มีบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะ มีเวลาในการปฏิบัติงานแน่นอน จำนวนครูมีมากจึงทำให้การปฏิบัติงานได้มากกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำมาใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญทางด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยผู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมงบประมาณในการจัดสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นลำดับแรกอยู่แล้ว และพัฒนาบทบาทการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา และมีการประเมินผลและติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโดยร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. สถานศึกษาควรจัดอบรมการใช้และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พลศึกษา ให้แก่ครูผู้สอน เพื่อให้ครูผู้สอนมีทักษะในการสอนโดยใช้วิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และความสนใจนักเรียนอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการให้คำปรึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดว่า เพราะเหตุใด เพื่อนำมาพัฒนางานด้านการสอนให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาภาระงานของครูผู้สอนพลศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521** (ฉบับปรับปรุง 2533).
กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงฯ
- อาคม แก้วเอียด. (2544). **ปัญหาการเรียนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดพัทลุง**.
ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาทิตย์ โพธิ์กาศ. (2547). **สภาพและความต้องการในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของ
นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2546**.
ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดมศักดิ์ ภิรมย์. (2547). **สภาพและความต้องการในการเรียนการสอนพลศึกษาของนักเรียน
โรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯมหานคร ปีการศึกษา 2546**. ปริญญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2553

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด

ACHIEVEMENT AND ATTITUDE STUDY TOWARD MATHEMATICS
OF PRATHOMSUKSA III STUDENTS TAUGHT BY OPEN-END PROBLEMS

ประดับ ฤทธิบุญ กาญจนา สุจินะพงษ์ และอุษา คงทอง
Pradap Rithiboon, Kanchana Sujeenapong, and Usa Kongthong

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดกับการสอนตามปกติ
และศึกษาเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกบินทร์
จริยาคม ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน จำนวน 2 ห้องเรียนๆละ
30 คนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก แยกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาปลายเปิด และแผนการจัดการ
เรียนรู้ด้วยวิธีปกติ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบวัดเจตคติต่อวิชา
คณิตศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน S.D. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการ
สอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด สูงกว่าการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ หลังได้รับการสอนโดยใช้
ปัญหาปลายเปิด สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to compare the learning achievement in mathematics of prathomsuksa 3 students which taught by open-end questions and traditional methods and (2) to study the attitude of the students toward mathematics which taught by open-end question method.

The samples used were 60 students of prathomsuksa 3 Kabinjariyakom School. The experimentation was operated on the second semester of academic year 2008 which randomized from two classes. The research design was experiment and control groups and the tools used to collect data were a open-end question, lesson plan, achievement test and attitude test of mathematics. Statistics used to analyze data were percentage , mean , standard deviation (S.D.) and t-test(independent).

The findings were as follows :

(1) The learning achievement in mathematics of prathomsuksa 3 students which taught by open-end questions and traditional methods had significantly differed at the level of 0.05.

(2) The attitude in mathematics of prathomsuksa 3 students which taught by open-end questions and traditional methods and compared on pretest-posttest had significantly differed at the level of .05.

คำสำคัญ

การสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์

ความสำคัญของปัญหา

คณิตศาสตร์นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างและเรียนรู้เทคโนโลยี คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ฝึกกระบวนการคิด ฝึกการแก้ปัญหา ช่วยพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ช่วยเสริมสร้างควมมีเหตุผล ความเป็นคนช่างคิด ช่างริเริ่มสร้างสรรค์ มีระบบระเบียบในการคิดมีการวางแผนในการทำงาน เป็นวิชาที่สามารถพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน และรากฐานของวิทยาการหลายสาขา ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร มีการพัฒนาและแข่งขันกัน ในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม รวมถึงในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม จึงทำให้การ ศึกษาเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น เนื่องจากการศึกษานั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือพื้นฐานในการดำรงชีวิต สังคมปัจจุบันต้องการบุคคลที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดจุดหมายไว้อย่างชัดเจนว่า “ผู้เรียนจะต้องมีทักษะ กระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544:4) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 23 ข้อ 4 ว่า “การจัดการศึกษานั้นจะต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในทางคณิตศาสตร์จากข้อความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แสดงให้เห็นว่า ในการจัดการศึกษาทางคณิตศาสตร์จะต้อง มุ่งให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งในด้านเนื้อหา ความรู้ ควบคู่ไปกับการฝึกด้านทักษะและกระบวนการ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาคณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2544-2545 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั่วประเทศ มีค่าค่อนข้างต่ำ โดยนักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านคณิตศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 51.57 และ 52.28 ตามลำดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542)

ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการแก้ปัญหาลายเปิดจะทำให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ บางประการที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม จากการศึกษาที่มีคำตอบเปิดกว้าง แม้ว่าจะมี ผู้หาคำตอบ ของปัญหาได้แล้ว นักเรียนคนอื่นก็ยังมีโอกาสหาคำตอบอื่น ๆ ได้อีก รวมทั้งท้าทายให้มีการแสวงหาวิธีการใหม่ในการหาคำตอบ เป็นความใหม่ในกระบวนการของการหาคำตอบของปัญหา ซึ่งต้อง บูรณาการความรู้ที่มีมาก่อน ทักษะ และวิธีการคิดเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียน สร้างปัญหาขึ้นเองที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาเริ่มต้น และขยายปัญหาจากปัญหาเดิมเบกเกอร์ (Becker, 1990:17) เชื่อว่า การสอนโดยใช้ปัญหาลายเปิดมีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมการคิดเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งนักเรียนจะค้นหาด้วยความสนใจ ในขณะที่เดียวกันจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจคณิตศาสตร์จากการสำรวจ ศึกษาได้ดีขึ้น การสอนแบบปลายเปิดมีประสิทธิภาพในการผลักดันนักเรียนเข้าสู่หัวใจของกระบวนการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยการลงมือปฏิบัติ

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้มีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งใจ และเพื่อเป็นการแก้ปัญหที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณและการหาร ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะแก้ปัญหและพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาลายเปิด ในการศึกษาครั้งนี้

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การสอนโดยใช้ปัญหาลายเปิดจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าการสอนตามปกติหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดกับการสอนตามปกติ
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกบินทร์บุรีวิทยาคมที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียนรวม 60 คน

1. สุ่มห้องเรียน โดยวิธีจับสลาก 2 ห้องเรียน จากห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้อง
2. สุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีจับสลากห้องเรียน 2 ห้องแล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง เพื่อทำการทดลอง
3. ทำการทดสอบก่อนเรียน กับนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบปัญหาปลายเปิดตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
5. เมื่อเสร็จสิ้นการสอน ทำการสอบหลังเรียน กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ฉบับเดิม
6. ตรวจสอบผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากนั้น นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ระดับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดกับการสอนตามปกติ ผู้วิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดกับการสอนตามปกติ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสอนแบบปัญหาปลายเปิดเป็นการสอน ที่ใช้ปัญหาที่สร้างขึ้นให้มีคำตอบที่ถูกต้องได้หลายคำตอบ มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับแนวคิด มุมมองของนักเรียนที่มีต่อปัญหานั้น ดังนั้นเมื่อนักเรียนหาคำตอบได้แล้ว นักเรียนจึงต้องแสดงเหตุผลอธิบายแนวคิดที่มาของคำตอบ เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้อง ตลอดจนนักเรียนได้วิเคราะห์ปัญหา และสร้างเหตุผลหรือหาเหตุผล มาอภิปรายเพื่อสนับสนุนความคิดแนวทางการแก้ปัญหาของตนเองซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของ ปานจิต รัตนพล (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้ปัญหาปลายเปิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 110 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 และมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นจากการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Luo และ Chen (2004: 1-5) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้ปัญหาปลายเปิดในวิชาคณิตศาสตร์ในเรื่อง เรขาคณิต พีชคณิต ในประเทศจีน โดยใช้ปัญหาปลายเปิดในการเรียนการสอนตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของจีนซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 7 ปี และมีการเปรียบเทียบ ผลที่ได้ระหว่างนักเรียนที่ระดับความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ ซึ่งพบว่า หลังจากนักเรียนได้เรียนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดแล้ว นักเรียนที่มีความสามารถสูง จะสามารถทำคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ ได้เพิ่มสูงมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนอีกสองกลุ่มจะมีระดับคะแนนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปีแรก แต่เมื่อนักเรียนได้เรียน โดยใช้ปัญหาปลายเปิดต่อไปอย่างต่อเนื่อง พบว่า ระดับคะแนนและความ สามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนสองกลุ่มหลังเพิ่มขึ้นอย่างเป็นที่น่าพอใจ จากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 194 คน พบว่ามีนักเรียนร้อยละ 85 มีความพอใจในการเรียนเรขาคณิตและพีชคณิตโดยการใช้ปัญหาปลายเปิดนอกจากนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนได้พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการเรียน

โดยใช้ปัญหาปลายเปิด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา เนาว์เย็นผล (2544) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กิจกรรมการเรียน การสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหา เจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ค 101 คณิตศาสตร์ 1 โดยผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้ปัญหาปลายเปิดรวมกับกระบวนการแก้ปัญหาสี่ขั้นตอนของ โพลยา และแก้ปัญหาที่เป็นพลวัตเป็นกรอบความคิดในการสร้างคำถามกระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เพิ่มเติมด้วยการขยายปัญหาและบันทึกด้วยการขยายปัญหา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี จำนวน 95 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยการแก้ปัญหาปลายเปิด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ผลการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถวางแผน กำหนดแนวคิดในการแก้ปัญหาเบื้องต้นได้ หลังจากการทดลองพบว่าในนักเรียนส่วนใหญ่สามารถวางแผน กำหนดแนวคิดในการแก้ปัญหาได้เองอย่างอิสระ และพฤติกรรมการแก้ปัญหาทุกด้านของนักเรียนอยู่ในระดับดี และดีมาก และผลการประเมินเจตคติหลังเรียน พบว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ค 101 คณิตศาสตร์ 1 ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับเกณฑ์ปกติของโรงเรียน โดยการทดสอบค่า Z พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ปกติของโรงเรียน ด้านเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดมีเจตคติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Groot (1999: Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้ปัญหาปลายเปิดในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 12 โดยในการทดลองนั้นจะให้นักเรียนแก้ปัญหาปลายเปิดที่เน้นให้มีการสื่อสารกันระหว่างนักเรียนด้วยกันในการแก้ปัญหา และกระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการหาคำตอบ ผลการทดลองพบว่า ปัญหาปลายเปิดนั้นสามารถเพิ่มความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งในด้านความเข้าใจทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหา รวมถึงเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์และคณะ (2547) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียน โดยกระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ปัญหาปลายเปิดโดยการวิเคราะห์โปโร โดคอล และสร้างโมเดลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์โดยการ บรูณาการปัญหาปลายเปิด กับยุทธวิธีเมตะคือคณิชั้น โดยที่งานวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 24 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 24 คน โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นคู่ ๆ และให้กลุ่มเป้าหมาย

ทำกิจกรรมการแก้ปัญหาปลายเปิด โดยในระหว่างการแก้ปัญหา ครูผู้ช่วยการวิจัยทำการบันทึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหาดังกล่าว และทำการบันทึกวิดีโอ และบันทึกเทปตลอดการทำกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาปลายเปิดเป็นสถานการณ์ที่เหมาะสม ในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการแก้ปัญหาแบบมีความตระหนักในการคิดและในการสร้าง โมเดลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรมในห้องเรียน ความเชื่อและประสบการณ์เดิมของครูและนักเรียน เนื่องจากการศึกษาพบว่าปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อกลวิธีการสอนของครูและยุทธวิธีการแก้ปัญหา ของนักเรียน

ระดับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด มีระดับมากกว่าระดับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ นั่นอาจเป็นเพราะการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด นั้นมีความสำคัญ ที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน และแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในบทเรียน กิจกรรมที่เกิดจากปัญหานั้น ซึ่งจะเห็นว่านักเรียนมีระดับเจตคติในการทำบ้านคณิตศาสตร์อยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อหลังได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดพบว่านักเรียนมีเจตคติในข้อนี้เพิ่มขึ้นแสดงว่า การสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิดที่ผู้เรียนสามารถสร้างแนวคิดใหม่ที่เป็นของตนเองขึ้นมาได้ และยังช่วยพัฒนาทักษะการให้เหตุผลและการสื่อสารของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chomey (1998: Abstract) ได้ทำการศึกษา ความคิดระดับสูงโดยผ่านกระบวนการใช้โจทย์ปัญหาปลายเปิดของนักเรียนเกรด10 โดยใช้เวลาในการศึกษาทั้งหมด 4 เดือนในการให้นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาปลายเปิด และใช้วิธีการเก็บข้อมูล โดยการบันทึกเทปเสียง และวิดีโอ พร้อมทั้งการสังเกตของผู้สอนเพื่อวิเคราะห์การแก้ปัญหาของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้นรวมถึงเจตคติที่ดี ต่อวิชาคณิตศาสตร์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การใช้ปัญหาปลายเปิดนั้นสามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้หลายด้าน เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนรวมถึงเพิ่มเจตคติ ที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ปัญหาปลายเปิด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยปัญหาปลายเปิดมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ ดังนั้นครูผู้สอนที่ทำการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียน

มีวิธีการคิดที่หลากหลาย หากคำตอบได้ด้วยหลายวิธี มีเหตุและผลในการให้คำตอบ ซึ่งจะทำให้วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่น่าศึกษา แต่เนื่องจากรูปแบบการสอนวิธีนี้จะใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมาก และจัดเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายรูปแบบ อาจทำให้ผู้สอนมีความยุ่งยากในการสอนมากขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนควรกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจน และครอบคลุมทุกเนื้อหา

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนบางคนมีการเรียนรู้ และปฏิบัติงานได้ชำนาญขึ้นคนอื่น ๆ ผู้สอนควรให้เวลามากขึ้นและให้ความสนใจกับนักเรียนกลุ่มนี้มากเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กับนักเรียนที่สอนตามปกติหรือวิธีอื่น

บรรณานุกรม

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2547). การสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดในชั้นเรียนญี่ปุ่น. **KKU Journal of Mathematics Education**. 1 (มกราคม-มิถุนายน): 1-9.
- ปรีชา เนาว่าเขียนผล. (2544). กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์การศึกษาคุญบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปานจิต รัตนพล. (2547). ผลของการใช้ปัญหาปลายเปิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Becker, J. P., et al. (1990). "Some Observations of Mathematics Teaching in Japanese Elementary and Junior High School" **Arithmetic Teacher**. 38(2): 12-21.
- Chorney, S. (1998). **Higher level thought processes through interactive engagement with open-ended mathematics word problem**. [Online]. Available <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>
- Groot, W. (1999). **Using Open-ended task in grade twelve mathematics**. [Online]. Available : <http://thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>.
- Luo, Q., J., and Chen, C., X. (2004). **The open-ended Approach in Reforming Traditional Teaching**. Paper Presented at 10th International Congress on Mathematics Education. [Online]. Available: http://www.icme_organizers.dk/tsg14/#paper

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2553

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ
กับวิธีการสอนแบบปกติ

THE COMPARISON TO LEARNING ACHIEVEMENT IN SOCIAL, RELIGIOUS
AND CULTURAL STUDY OF PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS TAUGHT
BY YONISOMANASIKARN AND TRADITIONAL METHODS

สุรินทร์ สร้อยมณี อุษา คงทอง และแสน สมนึก
Surin Srueymanee, Usa Kongthong, and Saen Somnuk

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลกบินทร์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 60 คน แบ่งสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวโยนิโสมนสิการ และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ก่อนเรียนของนักเรียน ในกลุ่มที่สอนด้วยวิธีสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีการสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ สูงกว่าที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research was to comparison the learning achievement in social, religious and cultural study of prathomsuksa 3 students taught by yonisomanasikarn and traditional methods.

The samples used were the students of prathomsuksa 3 Prachin Buri Kindergarten School under the office of the Prachin Buri Educational Service Area. The experimentation operated on the first semester of academic year 2008 on class 3/1 and class 3/2 which equally 30 students. The research design was experiment and control groups and the tools used to collect data was a yonisomanasikarn lesson plan and achievement test . Statistics used to analyze the data were percentage , mean , standard deviation (S.D.) and t-test (independent).

The findings were as follow :

(1) The pretest of learning achievement in social study religious and cultural strand of prathomsuksa 3 students which taught by yonisomanasikarn and traditional methods had no significantly different .

(2) The posttest of learning achievement in social study religious and cultural strand of prathomsuksa 3 students which taught by yonisomanasikarn had a higher than traditional methods at significantly different at level of .05

คำสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนและสังคม และเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาความขัดแย้งปัญหาต่างๆ รวมทั้งความไม่เข้าใจกันและกัน ในสังคม ดังนั้น การยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้กับคนในสังคมได้มีความรู้ในระดับใกล้เคียงกันและสูงขึ้นจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่ทุกคนต้องตระหนัก ยิ่งในสภาพปัจจุบันที่กำลังจะก้าวเข้าสู่โลกศตวรรษที่ 21 ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ (2537:59) กล่าวว่า เป็นโลกของความรู้ เพราะความรู้ เป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับความก้าวหน้า และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทุกคนต้องหาความรู้ในการพัฒนาตนเองให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

แต่การจัดการศึกษาที่ผ่านมา สมชาย วุฒิปรีชา (2535:8) มีความเห็นว่านักเรียนคุ้นเคยกับการนั่งฟัง อ่านตามที่ครูบอก เมื่อบ้านเมืองมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นจึงขาดความรู้ที่จะคิดหาช่องทางแก้ไขปัญหาได้ ทั้งนี้เนื่องจากความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจะเป็นความรู้จากครูบอก ผู้เรียนไม่ได้พัฒนาความคิดของตนเท่าที่ควร ในขณะที่เดียวกันถ้าย้อนกลับไปพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับก่อนๆ จะพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่าการพัฒนาคน ปัญหาต่าง ๆ จึงตามมา และเป็นปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจาก คนไม่มีคุณภาพ ขาดความรู้ ความสามารถทางการคิด ที่เรียกว่า คิดเองไม่เป็น ทำไม่เป็น แก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ จากเหตุนี้เอง เป็นผลให้การดำเนินการ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มีวัตถุประสงค์หลักคือ เน้นการพัฒนาคน มุ่งให้คนมีทั้งความรู้และคุณธรรม คือทั้งเก่งและดี เพื่อให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทุกด้าน

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเป้าหมายดังกล่าวจึงได้รับการพิจารณา และถูกกำหนดลงในแผนงานหลักที่ 2 ของพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจากอดีตที่เน้นเฉพาะการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาไปเป็นเน้นการให้ผู้เรียน ได้พัฒนาด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในเรื่องการคิด และการสอนคิด เป็นเรื่องที่นักคิดนักการศึกษาประเทศต่างๆทั่วโลกให้ความสนใจ สำหรับแวดวงการศึกษาไทยได้มีความเคลื่อนไหวในเรื่องของการคิดนี้มาหลายปีแล้ว ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540:1) ได้มุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการคิด จึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากันอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการสอนกระบวนการคิดเป็นเรื่องที่มีความคลุมเครืออยู่มาก เนื่องจากกระบวนการคิดนั้น ไม่ได้มีลักษณะเป็นเนื้อหาที่ครูจะสามารถเห็นได้ง่าย การสอนคิดจะสัมฤทธิ์ผลได้ครูจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอนเป็นผู้แนะนำ

วิชาสังคมศึกษา เป็นกลุ่มวิชาหนึ่งที่ตระหนักถึงความสำคัญ และได้พยายามพัฒนาประสิทธิภาพในขอบข่ายของวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบันดังที่ นาดยา ปิรันธนานนท์ (2536:64) กล่าวว่า สังคมศึกษาแนวใหม่ได้พลิกโฉมหน้าของการเรียนการสอนวิชานี้ให้แตกต่างไปจากเดิมมาก และวิธีการต่างๆ เหล่านั้นมีลักษณะร่วมกันอยู่คือ การให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน การให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้ด้วยตนเองประกอบกับ วิชาสังคมศึกษามีขอบข่ายเนื้อหาที่กว้างขวาง แยกเป็นแขนงวิชาต่างๆ หลายแขนง อาทิ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประชากร และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิชาพระพุทธศาสนา ที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการเพิ่มเติมส่วนสำคัญ ที่ว่าด้วยพระพุทธศาสนาในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษาพุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นการเน้นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี สาระที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้ข้อที่ 1.2 ที่ว่าประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และ ศาสนพิธี

ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ทั้งนี้เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย แต่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาเท่าที่ผ่านมาจากการศึกษาของ วัชรกุล สำเภาพล (2537 :96-97) ได้ทำการสำรวจพบว่าการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ ครูขาดทักษะในการสร้างสื่อขาดแคลนสื่อการสอน และยังพบว่าเวลาเก็บเนื้อหาที่กำหนดให้มานั้น ไม่เหมาะสม นอกจากนี้พนม พงษ์ไพบูลย์ (2540: 111) มีความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ว่าไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาสาระผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง แต่อยู่ที่ผู้เรียนคิดอย่างไร เชื่ออย่างไร และจะปฏิบัติอย่างไร และ เสถียรพงษ์ วรรณปก (2538: อัดสำเนา) มีความเห็นว่าการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาไม่บังเกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุครุมองว่าพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สอนยากและน่าเบื่อ ไม่มีความเข้าใจในพระพุทธศาสนาดีประเด็นไม่แตกจับภาพรวมไม่ได้ และครูมักสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วยการบรรยาย การเล่าให้ฟัง นักเรียนรับพระพุทธศาสนาอย่างเลื่อนลอยและด้วยความรู้สึกที่ห่างไกลตัว นักการศึกษาหลายๆ ท่านที่สนใจในเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาได้ศึกษาพบข้อจำกัดข้อบกพร่อง ได้พยายามหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ โดยเฉพาะ สุมน อมรวิวัฒน์ (2535:36) ได้ศึกษาและได้ให้ความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การแสวงหาวิธีสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิด “ความคิดในระดับสูง” โดยการสอนให้นักเรียนมองเห็นปัญหา รู้จักถาม พิจารณา การคิดหาเหตุผลและเสาะแสวงหาความรู้เพื่อเชื่อมโยงความคิดไปสู่แนวทางที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนให้ นักเรียนมีทักษะการคิดนั้นมีหลายวิธี วิธีหนึ่งคือวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งพระราชวรมุณี (2530:35-36) กล่าวว่า เป็นวิธีคิดที่ใช้ได้มาก ในวิชาสังคมศึกษา เพราะเป็นวิชาที่พัฒนาได้ดีที่สุดวิชาหนึ่ง และการเรียนการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการนั้น สุมน อมรวิวัฒน์ (2531:54) ได้ให้ความเห็นว่า เป็นวิธีการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการคิดและปฏิบัติจริงเป็นหลักใหญ่ มีลักษณะบูรณาการของหลักจิตวิทยา การเรียนรู้ หลักการ แนวแนว และหลักการอื่นๆ อย่างผสมกลมกลืน และจากงานวิจัยของ อังษณา ปุรินทรภิบาล (2537:92) พบว่า หลังจากได้มีการทดลองใช้ชุดการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ นักเรียนจะมีการคิดสูงกว่าก่อนการใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีสอนแบบการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการมาใช้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เพราะวิธีคิดแบบการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ เป็นวิธีคิดที่หลากหลาย เมื่อมีการฝึกฝนให้นักเรียนได้เผชิญกับ

สถานการณ์ที่แตกต่างกันบ่อย ๆ นักเรียนจะมีโอกาสฝึกฝนทักษะการคิดได้มากทำให้เกิดความคิดที่แตกฉานน่าจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดแบบ โยนิโสมนสิการ ที่สูงขึ้น

โจทย์วิจัยปัญหาวิจัย

1. ก่อนการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ กับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน
2. หลังการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ กับ กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีสอนแบบการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในกลุ่มขโมงสัมพันธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 โรงเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 285 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลกบินทร์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็น 2 ห้องเรียน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน สุ่มห้องเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนว โยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากหนังสือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจากสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลกบินทร์บุรี หลักสูตรพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2) ศึกษาหัวข้อหลักธรรมและขอบเขตของเนื้อหาในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากคำอธิบายรายวิชาและการวิเคราะห์หลักสูตร พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกหัวข้อหลักธรรมได้ ดังนี้

- 1 ศรัทธา
- 2 โอวาท
- 3 สังคหะวัตถุ 4 ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้
- 4 อตถะ 3 ประโยชน์อันเป็นจุดหมายของชีวิต
- 5 มงคลชีวิต 38 สิ่งที่เป็นความดี

3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยพิจารณาจากลักษณะของเนื้อหาของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ใช้เวลา 18 ชั่วโมงโดยแบ่งการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 16 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน 1 ชั่วโมง ทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง รวมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของสาระการเรียนรู้ ความสอดคล้อง และสำนวนที่ใช้ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคำแนะนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้อง และสำนวนภาษาที่ใช้ผ่านผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความตรง (Validity) อีกครั้งหนึ่ง

6) นำแผนการสอนที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาจุดมุ่งหมายและขอบเขตของ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ จากหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2546 และหนังสือคู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวกับรายการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

3) สร้างแผนผังการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาและระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

4) กำหนดจำนวนข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

5) สร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหาและระดับพฤติกรรมจำนวน 40 ข้อ

6) นำแบบทดสอบที่สร้างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาปรับปรุงข้อสอบตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของข้อสอบ ตลอดจนภาษาที่ใช้

7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสอบนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเคยเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาแล้ว

8) นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนโดยให้ข้อละ 1 คะแนนสำหรับข้อสอบที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อสอบที่ตอบผิดหรือไม่ได้ทำ

9) นำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบมาหาความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ เลือกข้อสอบที่มีระดับความยากอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80

10) นำแบบทดสอบในข้อ 9 ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .872

3. แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบสองกลุ่มสอบก่อน - ทดลอง - สอบหลัง (Pretest - Posttest Control Group Design) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

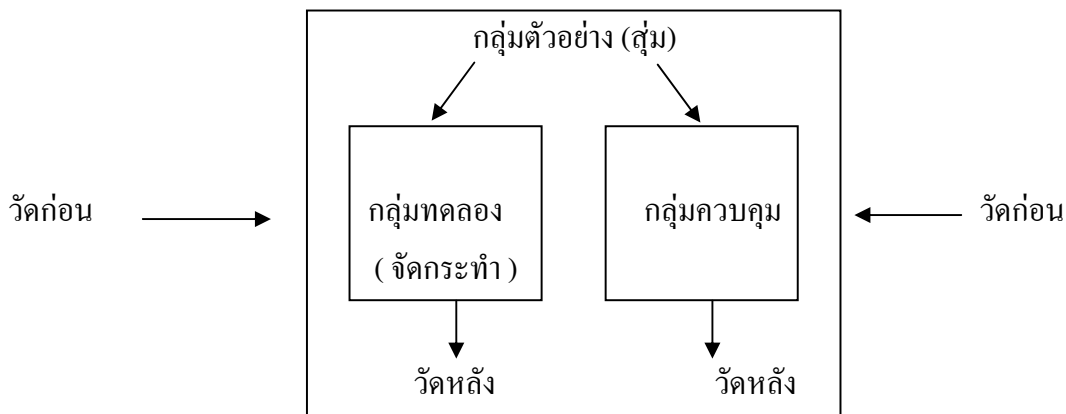
สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T1 แทนการทดสอบก่อนทำการทดลอง

X แทนสิ่งทดลอง

T2 แทนการทดสอบหลังการทดลอง

E (R)	T1	X	T2
C(R)	T1	-	T2

แผนภูมิแบบทดลอง Pretest - Posttest Control Group Design

ที่มา ยุทธ ไกยวรรณ (2545: 128)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มทดลอง

1) ทดสอบก่อนเรียน กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ

2) ทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ

ที่มุ่งกระบวนการคิดวิเคราะห์ตามแนวการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ จำนวน 18 ชั่วโมง จำนวน 16 แผน สอบก่อนเรียน หลังเรียน 2 ชั่วโมง รวมเป็น 18 ชั่วโมง ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนที่นักเรียนจะเรียนเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นักเรียนได้ผ่านการเรียนเรื่องวิถีคิดตามแนวพุทธธรรม (วิถีคิดแบบสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ) มาก่อนแล้ว

3) หลังจากสอนครบทั้ง 16 แผนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ฉบับเดิมอีกครั้ง

กลุ่มควบคุม

1) ทดสอบก่อนเรียน กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ

2) ทดลองสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ ที่จำนวน 18 ชั่วโมง จำนวน 16 แผน สอบก่อนเรียน หลังเรียน 2 ชั่วโมง รวมเป็น 18 ชั่วโมง ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3) หลังจากสอนครบทั้ง 16 แผนแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ฉบับเดิมอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง และหลังการทดลองโดยวิธีสอนตามแนวการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ และใช้สถิติทดสอบที (t - test) แบบ Independent

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ก่อนเรียนของนักเรียนในกลุ่มที่สอนด้วยวิธีสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีการสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ สูงกว่าที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับการสอนด้วยวิธีปกติ ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับการสอนด้วยวิธีปกติปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธา

โยนิโสมนสิการ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2529: 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ กับการสอนตามคู่มือครูมือครู สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจและการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการคิด แก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรรณิกา อินทรโยธิน (2534: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษาเรื่องสังคมอนาคตของไทย โดยใช้การสอนวิธีการแก้ปัญหา กับ การสอนตามคู่มือครู พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนารถ บัวเขียว (2535: ก) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาจริยธรรมกับบุคคล โดย การสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนตามคู่มือครู การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยธรรมกับบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการ วิเคราะห์ตนเองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองของกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังษณา ปุรินทรภิบาล (2537: 92) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในวิชาพลังงานกับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าหลังทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในวิชาพลังงานกับสิ่งแวดล้อม ทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการของนักเรียน กลุ่มที่มีผลการเรียนสูงและนักเรียนกลุ่มที่มีระดับผลการเรียนต่ำสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระพงษ์ คุณมณี (2526: 27) ได้วิจัย “การสอนจริยธรรม ตามขั้นตอน ทั้งสี่ของอริยสัจกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ กับวิธีสอนตามคู่มือครู แนวการสอนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทางด้านทัศนคติของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ กับวิธีสอนตามคู่มือครู แนวการสอนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่โดยวิธีสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ สูงกว่า ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ดังนั้นครูผู้สอนที่ทำการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมให้ชัดเจนเนื่องจากรูปแบบการสอนวิธีนี้จะใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมากอาจมีผลกระทบต่อการศึกษาวิชาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อศึกษานักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนโดยวิธีการสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีอื่นๆ กลุ่มใด มีเจตคติต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมดีกว่ากัน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนบางคนมีการเรียนรู้ และปฏิบัติงานได้ช้ากว่านักเรียนคนอื่นๆ ผู้สอนควรใช้เวลามากขึ้นและให้ความสนใจกับนักเรียนกลุ่มนี้มากเป็นพิเศษ

บรรณานุกรม

- กรรณิกา อินทรโยธิน. (2534). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดเป็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิชาสังคมศึกษา เรื่อง สังคมอนาคตของไทยโดยใช้การสอนวิธีการแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8. (พ.ศ.2540-2544) กรุงเทพฯ: กุรุสภา ม.ป.ป. (อัคราณา).
- นาคยา ปัตนธนานนท์. (2536). หน่วยที่ 1 สังคมศาสตร์กับสังคมศึกษา. ในเอกสารการสอนชุด วิชาสารัตถะและวิหะวิธีทางสังคมศึกษา หน้า 64. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .
- พจนารถ บัวเขียว. (2535). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยการสอนแบบแก้ปัญหาที่ใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ. ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2540). **หัวใจของการศึกษาศาสนาต้องเป็นรากฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2538). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระพงษ์ คุณมณี. (2536). **การศึกษาผลของการสอนด้วยวิธีสอนตามขั้นทั้ง 4 ของอริยสัจในการสอนจริยธรรมกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศิวพร เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. (2529). **การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนตามขั้นทั้ง 4 ของอริยสัจกับการสอนตามคู่มือครู**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมชัย วุฒิปรีชา. (2535). **การศึกษาในอนาคตไม่กำหนดเวลาเรียน**. ไทยรัฐ (26 สิงหาคม หน้า 8).
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2531). **คิดเป็นตามนัยแห่งพุทธธรรม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2524). **การปลูกฝังจริยธรรมในแนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนในปัจจุบัน**. หน้า 18–27. กรุงเทพฯ: สมาคมครูสังคมศึกษาแห่งประเทศไทย.
- อังษณา ปุรินทรภิบาล. (2537). **การศึกษาผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนติการในวิชาพลังงานกับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การเปรียบเทียบความตั้งใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่
กรณีศึกษา เทสโก้ โลตัส

A COMPARISON OF INTENTION TO PURCHASE HOUSE BRAND PRODUCTS OF
CONSUMERS IN EACH AREA: A CASE STUDY OF TESCO LOTUS

ใจฝั้น मुखแฉลัม¹ วุฒิชชาติ สุนทรสมัย² ขนบพันธุ์ เอี่ยม โอภาส¹ และศุภสิทธิ จารุพัฒน์หิรัญ³
Jaifan Mukchalam¹, Wuttichat Suntonsamai², Kanoppa Iam-opas¹, and Suppasith Jaruphatirun³

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

³ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของปัจจัยด้านพื้นที่ ปัจจัยด้านตราสินค้า และปัจจัยด้านราคาที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไป และสินค้าท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริโภค ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สุราษฎร์ธานี และชลบุรี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาพบว่า

- พื้นที่ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ประเภทสินค้าท้องถิ่น ได้แก่ กุนเชียง ไข่เค็ม และสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไป ได้แก่ น้ำปลา น้ำมันปาล์ม
- ตราผลิตภัณฑ์ทั้งสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่น ได้แก่ กุนเชียงตราเจริญ ปลากรอบหนองมน และสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไป ได้แก่ น้ำปลาตราเนียง มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ
- ราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่นมีผลต่อการตัดสินใจซื้อทุกประเภทสินค้า ได้แก่ กุนเชียง แคปหมู น้ำพริกหนุ่ม ปลากรอบ ไข่เค็ม แต่สำหรับราคาสินค้า แฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อบางประเภทสินค้า ได้แก่ น้ำตาล น้ำมันปาล์ม น้ำปลา มีเพียงน้ำคั้นเท่านั้นที่ราคาไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

ABSTRACT

This research aimed to compare the impacts of space, brand name, and price factors influenced on an intention to purchase house-brand products of general and local goods.

A sample group used in this study were consumers living in Changwat Chiang Mai, Khon Kaen, Surat Thani, and Chon Buri totally 400 respondents. Tool used in data collection was a questionnaire with a statistis analysis of one-way analysis of variance.

The study results were as follows

Differences in area affected on a decision making of house-brand products in local goods such as Chinese sausages, salted eggs, and in general goods such as fish sauce and palm oil.

Brand names both house-brand products of local goods such as Che Rat Chinese sausages, Nongmon crisp fish and house-brand products of general goods such as Noenkho fish sauce affected on a decision making.

Prices of house-brand products in local goods affected on a decision making of all types of goods such as Chinese sausage, fried pork skin, green chili sauce, crisp fish and salted egg. But prices of house-brand products in general goods of difference had affected on a decision making of some types of goods such as sugar, palm oil, fish sauce with an exception of drinking water having no price effect on decision making.

คำสำคัญ

ความตั้งใจซื้อ สินค้าแฮตแบรนด์

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ซูเปอร์สโตร์ (Super Store) ดิสเคาท์สโตร์ (Discount Store) ไฮเปอร์มาร์เก็ต (Hyper Market) เช่น เทสโก้โลตัส คาร์ฟูร์ บิ๊กซี และ แมคโคร ได้มีการขยายกิจการไปทั่วทุกภูมิภาค โดยเฉพาะตามเมืองใหญ่ ร้านดังกล่าวให้บริการโดยมีการนำเสนอสินค้าให้ผู้บริโภค ได้เลือกซื้อ มากมาย ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด สะดวกสบาย และในบางครั้งราคาสำหรับสินค้าบางประเภท ก็มีราคาที่ถูกลงกว่าคู่แข่งสินค้าที่จัดวางบนชั้นสินค้ามีทั้งสินค้าที่เป็นยี่ห้อรู้จัก ทั่วกันไป หรือที่เรียกว่า แบนด์ระดับชาติ (National Brand) และสินค้าที่นำชื่อของร้านค้ามาติด เป็นแบรนด์ หรือที่เรียกว่า แบนด์ส่วนตัว (Private Brand) แบนด์ร้านค้า (Store Brand)

หรือเฮาส์แบรนด์ (House Brand) นั่นเอง การจำหน่ายสินค้าเฮาส์แบรนด์จึงเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งของร้านค้าขนาดใหญ่เหล่านี้ โดยสินค้าเฮาส์แบรนด์ที่ผลิตส่วนใหญ่ จะตั้งราคาต่ำกว่าสินค้ายี่ห้อชั้นนำทั่วไปโดยเฉลี่ยร้อยละ 10-20 (ดวงดาว สุวรรณคร, 2546: 31-32) โดยมุ่งเป้าไปยังกลุ่มลูกค้าที่อ่อนไหวต่อราคาของสินค้า ในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นอเมริกา และประเทศในกลุ่มยุโรป ผู้บริโภคมีแนวโน้มการยอมรับเฮาส์แบรนด์เพิ่มมากขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ และตัดสินใจซื้อได้แก่ ความอ่อนไหวของผู้บริโภคต่อความเลื่อมใส คุณภาพและราคา (Erdem, Zhao and Valenzuela, 2004) ประสบการณ์ของผู้บริโภคต่อสินค้าเฮาส์แบรนด์ (Kim and Rossi, 1994) งานวิจัยครั้งนี้จึงสนใจว่า นอกเหนือจากปัจจัยดังกล่าว ยังมีปัจจัยอื่นอีกบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเฮาส์แบรนด์

ภาพลักษณ์ของร้านค้าสามารถถ่ายโอนไปยังสินค้าที่ติดแบรนด์ของร้านค้า (Richardson, Jain and Dick, 1996) ถ้าร้านค้ามีระเบียบ สะอาด ก็จะส่งผลให้ผู้บริโภค มีความรู้สึกที่ดี ต่อสินค้าเฮาส์แบรนด์ ว่าเป็นสินค้าหรือบริการที่ดีเหมือนกับความรู้สึกที่มีต่อร้านค้าที่เป็นเจ้าของแบรนด์ แต่ทว่าผลการศึกษาของ DelVecchi (2001) พบว่าการใช้กลยุทธ์เฮาส์แบรนด์ไม่ประสบความสำเร็จในทุกกลุ่มประเภทของสินค้า ผลกระทบของความผิดพลาดในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้ามีผลต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าเฮาส์แบรนด์ หรือ เลือกซื้อสินค้าแบรนด์ระดับชาติ (Batra and Sinha, 2000) กลุ่มสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงในผลกระทบของการเลือกสินค้าที่ผิดพลาดจะเป็นกลุ่มสินค้าที่ผู้บริโภคไม่นิยมสินค้าเฮาส์แบรนด์ ผู้บริโภคจะเลือกใช้แบรนด์ที่ให้ความมั่นใจในคุณภาพที่สูงกว่า

ดังนั้นเมื่อเทสโก้ โลตัส คาร์ฟูร์ บิ๊กซี และ แมคโคร สร้างภาพลักษณ์ที่เป็นร้านค้าที่ให้บริการที่คุ้มค่า ประหยัด และมีคุณภาพ เมื่อนำชื่อร้านมาเป็นแบรนด์สินค้าควรได้ภาพลักษณ์มาด้วยถ้านำชื่อร้านมาติดลงบนสินค้า เมื่อร้านค้าเหล่านี้กระจายอยู่ทั่วประเทศและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ภาพลักษณ์ของร้านค้าจะสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าเฮาส์แบรนด์ของร้านค้าเหล่านั้นหรือไม่ หรือสินค้าเฮาส์แบรนด์ควรใช้ชื่อแตกต่างจากชื่อร้านหรือไม่ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาสินค้าอุปโภค ซึ่งความผิดพลาดในการเลือกสินค้าที่รุนแรงครั้งนั้น การใช้ชื่อร้าน มาเป็นเฮาส์แบรนด์ควรได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคทุกภาคของประเทศไทย แต่ทว่า ผู้วิจัยนำเสนอว่าสินค้าอุปโภคที่มีชื่อเสียงประจำท้องถิ่น เช่น แหนม ซึ่งรู้จักว่าเป็นสินค้าประจำท้องถิ่นของภาคเหนือ หรือ ไข่เค็มซึ่งรู้จักว่าเป็นสินค้าประจำท้องถิ่นของภาคใต้ เป็นต้น (ซึ่งจะต่อไปว่า สินค้าท้องถิ่น) ควรได้รับการตอบรับที่ดีกว่าจากคนท้องถิ่นเมื่อชื่อแบรนด์นำเสนอว่ามาจากท้องถิ่นนั้นๆ ในขณะที่สินค้าอุปโภคทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้อง กับท้องถิ่น เช่น น้ำตาล น้ำ

เป็นต้น (ซึ่งจะต่อไปว่า สินค้าทั่วไป) จะได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้บริโภคจากพื้นที่ทุกท้องถิ่นเมื่อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ใช้ชื่อ ของร้านค้า

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. ปัจจัยด้านพื้นที่ท้องถิ่นแตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านชื่อตราสินค้าแฮนด์แบรนด์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์แตกต่างกัน
3. ปัจจัยด้านราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์แตกต่างกัน

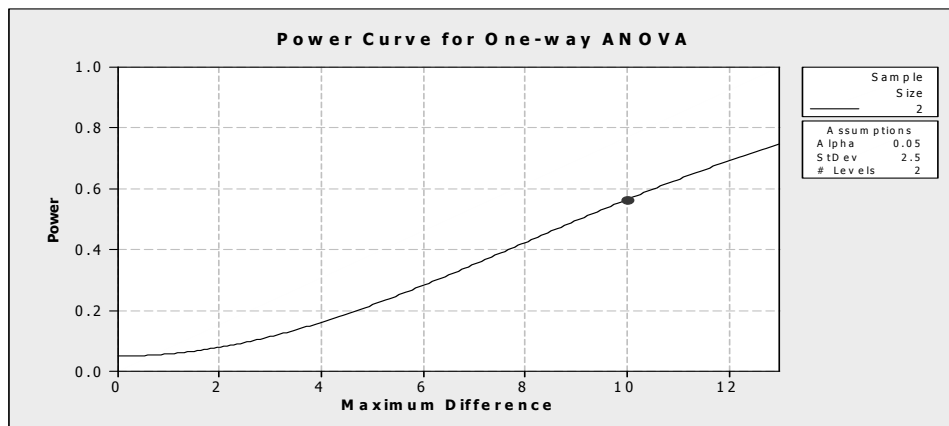
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของปัจจัยด้านพื้นที่ท้องถิ่น ปัจจัยด้านตราสินค้าและปัจจัยด้านราคาที่มีผลกระทบต่อความตั้งใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไป และสินค้าท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้ที่มาซื้อสินค้าในห้างเทสโก้โลตัส ซึ่งได้แก่ เทสโก้โลตัส หางดง (จังหวัดเชียงใหม่) เทสโก้ โลตัส ขอนแก่น(จังหวัดขอนแก่น) เทสโก้ โลตัส สุราษฎร์ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และเทสโก้โลตัส พัทยา (จังหวัดชลบุรี) โดยผู้วิจัยเน้นเลือกสถานที่ที่อยู่ในเมือง ไปมาสะดวก และมีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก

กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริโภครทั่วไปที่มีอำนาจตัดสินใจซื้อ โดยได้มาจากการคำนวณดังกราฟต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กราฟแสดงผล One-way ANOVA

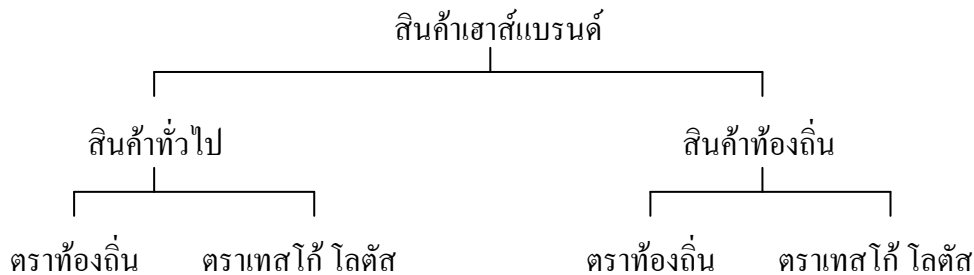
ที่มา. จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรม Minitab (Hayden, 2004)

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง ผ่านการใช้โปรแกรม Minitab (Hayden, 2004) จากกราฟพบค่ามาตรฐานเท่ากับ 2.5 และค่า alpha เท่ากับ 0.05 จะพบว่าได้ค่ากลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 2 แต่ในการเก็บข้อมูลจริงเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องมากที่สุด จึงเลือกประมาณ 400 ตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 สถานที่จำหน่ายสินค้าแฮตส์แบรนด์ และเฉลี่ยให้ได้จำนวนเท่ากันคือ

เทสโก้ โลตัส หางดง (จังหวัดเชียงใหม่)	100 ตัวอย่าง
เทสโก้ โลตัส ขอนแก่น (จังหวัดขอนแก่น)	100 ตัวอย่าง
เทสโก้ โลตัส สุราษฎร์ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)	100 ตัวอย่าง
เทสโก้ โลตัส พัทยา (จังหวัดชลบุรี)	100 ตัวอย่าง
รวม	400 ตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยจากสถานที่จำหน่ายสินค้าแฮตส์แบรนด์ของห้างเทสโก้ โลตัส ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เพราะเป็นตราของแฮตส์แบรนด์ที่มีชื่อเสียงและรู้จักกันเป็นอย่างดีในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น) ภาคใต้ (สุราษฎร์ธานี) และภาคตะวันออก (ชลบุรี) เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญในแต่ละภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับโภชนาการพื้นบ้านเด่น รู้จักแพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับการทำวิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือผู้ที่มาซื้อสินค้าในห้างเทสโก้ โลตัส ในพื้นที่ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 400 ตัวอย่าง มาจากพื้นที่ละ 100 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ รูปภาพตัวอย่างสินค้าชนิดเดียวกัน ประกอบด้วย 2 ยี่ห้อคือ ตราเทสโก้ โลตัส และตราท้องถิ่น รายละเอียดดังรูป

ภาพที่ 2 รายละเอียดสินค้าแฮนด์แบรนด์ที่นำมาใช้วิจัย

การให้น้ำหนักของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักของคะแนนไว้เป็นสเกล เริ่มตั้งแต่ 0 หมายถึง ไม่ซื้อแน่นอน จนถึง 10 คะแนน หมายถึง ซื้อแน่นอน

ให้ผู้บริโภครูเพื่อเปรียบเทียบ และตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้นมาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ รายละเอียดเป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของการตัดสินใจซื้อ โดยเน้นปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ตราสินค้า และราคา ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเข้าใจของผู้บริโภคในการตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยคัดเลือกผู้บริโภคทั้งหมด 20 ราย แบ่งภาคละ 5 ราย ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดก่อนแล้วจึงให้ดูรูปภาพและกรอกแบบสอบถาม ซึ่งได้ปรับปรุงตามคำชี้แนะของคณะกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตอบจึงมีความเข้าใจเป็นอย่างดีและสามารถตอบแบบสอบถามโดยการให้คะแนนอย่างไม่มีข้อสงสัย ได้ทั้งหมด 20 ราย ที่ทดสอบ ดังตัวอย่างรูปภาพและแบบสอบถาม

แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่มริมปิงเชียงใหม่ แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่มตราเทสโก้ โลตัส

ราคา 70 บาท/ชุด

ราคา 70 บาท/ชุด

ภาพที่ 3 ตัวอย่างรูปสินค้าที่มีราคาเท่ากันในชุดแบบสอบถาม

1.แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่มริมปิงเชียงใหม่ ราคา 70 บาท	1.แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่มตราเทสโก้ โลตัส ราคา 70 บาท
1.ท่านจะซื้อไปรับประทานเองหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน	1.ท่านจะซื้อไปรับประทานเองหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน
2.ท่านจะแนะนำให้คนรู้จักรับประทานหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน	2.ท่านจะแนะนำให้คนรู้จักรับประทานหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน
3.ท่านจะซื้อเป็นของฝากหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน	3.ท่านจะซื้อเป็นของฝากหรือไม่ 0 10 ไม่ซื้อแน่นอน ซื้อแน่นอน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างตารางแบบสอบถามในชุดแบบสอบถาม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาว่าวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกันในแต่ละภาค ตราสินค้าแฮนด์แบรนด์ที่มีชื่อเกี่ยวข้องกับร้าน กับตราสินค้าแฮนด์แบรนด์ที่มีชื่อเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่สินค้านั้นเป็นที่รู้จักมาจากท้องถิ่นนั้นๆ และในกรณีที่สินค้าแฮนด์แบรนด์

ถูกกว่า มีผลต่อการเลือกซื้อหรือไม่ สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ ค่า F-test ใช้ในการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หรือ F-test โดยใช้เกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความตั้งใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่กรณีศึกษาเทศบาลโก๊ โลดัส สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. พื้นที่ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ (ประเภทสินค้าท้องถิ่น) แตกต่างกันได้แก่สินค้า กุนเชียงเจ๊รัชชอนแก่น และไข่เค็มไชยาเท่านั้น ส่วนเค็ปปหมู่น้ำพริกหนุ่มและปลากรอบหนองมนชลบุรี พื้นที่ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจ

2. พื้นที่ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ (ประเภทสินค้าทั่วไป) แตกต่างกันได้แก่ น้ำปลาเนินคือชลบุรี และน้ำมันปาล์มเมืองคอนสุราษฎร์ธานีเท่านั้น ส่วนน้ำตาลเจ๊รัชชอนแก่น และน้ำดื่มตราแมริมเชียงใหม่ พื้นที่ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อดังตารางต่อไปนี้

3. ตราผลิตภัณฑ์สินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกัน ได้แก่ กุนเชียง ปลากรอบ เท่านั้น ส่วนเค็ปปหมู่น้ำพริกหนุ่ม และไข่เค็ม ตราผลิตภัณฑ์สินค้า ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

4. ตราผลิตภัณฑ์สินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกัน ได้แก่ น้ำปลา เท่านั้น ส่วนน้ำตาล น้ำดื่ม และน้ำมันปาล์ม ตราผลิตภัณฑ์สินค้าไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

5. ราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกัน ได้แก่ กุนเชียง เค็ปปหมู่น้ำพริกหนุ่ม ปลากรอบ และไข่เค็ม

6. ราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแตกต่างกัน ได้แก่ น้ำตาล น้ำปลา และน้ำมันปาล์ม ส่วนน้ำดื่ม ราคาไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

อภิปรายผล

สรุปภาพรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าจำแนกตามพื้นที่ตราผลิตภัณฑ์ และราคาสินค้า

พื้นที่ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่น และสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไป บางประเภทสินค้าเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย ตัวอย่างสินค้าท้องถิ่นที่พื้นที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่ม ปลากรอบ ส่วนสินค้าทั่วไปที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อได้แก่ น้ำปลา

ตราผลิตภัณฑ์ทั้งสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่นและสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ บางประเภทสินค้าเท่านั้นดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย ตัวอย่างตราผลิตภัณฑ์สินค้าท้องถิ่นและสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ได้แก่ แค้ปหมูน้ำพริกหนุ่ม ไข่เค็มไชยา ส่วนสินค้าทั่วไปที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อได้แก่ น้ำปลา

ราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าท้องถิ่นที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อทุกประเภทสินค้า แต่สำหรับราคาสินค้าแฮนด์แบรนด์ประเภทสินค้าทั่วไปที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อบางประเภทสินค้าเท่านั้นดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย มีเพียงสินค้าทั่วไป คือน้ำดื่มเท่านั้นที่ราคาไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับคำที่นักวิชาการนิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน อันเป็นผลเนื่องมาจากความตื่นตัวสนใจในการศึกษาเรื่องของท้องถิ่น และการตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ในฐานะที่เป็นรากฐานของการพัฒนา ประกอบกับเป็นสิ่งที่ชาวบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ยึดถือปฏิบัติและสืบต่อกันมา วัฒนธรรมพื้นบ้านจึงมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านในกลุ่มชนนั้น ๆ เป็นอย่างมาก เช่น สายสุรี จุติกุล (2531:131) กล่าวว่าวัฒนธรรมพื้นบ้าน หมายถึงวิถีชีวิตของคนพื้นบ้าน เป็นสิ่งที่ชาวบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ สร้างขึ้น เช่น ภาษา ประเพณี การปรุงอาหาร และวิธีรับประทาน ความเป็นอยู่ ค่านิยม ศิลปะการแสดง จิตรกรรม สถาปัตยกรรม และเมื่อดูจากโภชนาการพื้นบ้านในแต่ละภาคเช่น ภาคเหนือ จังหวัดที่สำคัญ คือ เชียงใหม่ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 694 กิโลเมตร มีความสำคัญเป็นที่สองรองจากกรุงเทพมหานคร (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, 2547: 32) โภชนาการพื้นบ้านที่รู้จักกันดีเรียกว่า “โตก” (เป็นภาชนะที่ตั้งอาหารสำหรับคนเหนือ) และอาหารที่อยู่ในโตก เช่น ลาบ แองฮังเล น้ำพริกหนุ่ม แค้ปหมู ไข่อั่ว เป็นต้น ดังจะเห็นได้ว่าอาหารเหล่านี้ได้กลายมาเป็นสินค้าพื้นเมืองที่มีชื่อทางภาคเหนือ เมื่อคนที่ไปท่องเที่ยวต้องซื้ออาหารดังกล่าวมาเป็นของฝาก ภาคอีสาน จังหวัดที่สำคัญ คือ ขอนแก่น อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 449 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, 2547: 32) โภชนาการพื้นบ้านที่รู้จักกันดี คือ ส้มตำ แหนม หมูยอ ข้าวเหนียว ไก่ย่าง เป็นต้น อาหารบางอย่างได้กลายมาเป็นสินค้าพื้นเมืองที่มีชื่อและเป็นของฝากในที่สุด ภาคใต้ จังหวัดที่สำคัญ คือ สุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร

644 กิโลเมตร เดิมชื่อ เมืองไชยา เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งของไทย (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, 2547: 143) โภชนาการพื้นบ้านโดยเฉพาะในจังหวัดนี้คือ ไข่เค็มไชยา และหอยนางรม กาญจนดิษฐ์ ซึ่งเป็นของที่ต้องซื้อและหารับประทานให้ได้ และภาคตะวันออก จังหวัดที่สำคัญคือ ชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 81 กิโลเมตร เป็นเมืองที่มีความสำคัญมาแต่สมัยโบราณ ตั้งอยู่ทางด้านชายฝั่งทะเลตะวันออก ชื่อจังหวัดนี้แปลตามตัวอักษรว่า เมืองน้ำ (วิรัช ธีรพันธุ์เมธี, 2547: 21) สินค้าพื้นเมืองที่มีชื่อ และเป็นของฝากกันคือ ข้าวหลามและขนมจากหนองมน อาหารทะเลแห้ง เป็นต้น ประกอบกับ วัฒนธรรม และคณะ (2544: 97) กล่าวว่า “องค์ประกอบของตราผลิตภัณฑ์ ตราผลิตภัณฑ์มีส่วนประกอบ ดังนี้ (1) ชื่อตราผลิตภัณฑ์ (Brand Name) ชื่อเฉพาะของผลิตภัณฑ์ เช่น ERICSSON, TOYOTA (2) โลโก้ (Logo) เป็นรูปหรือลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ (3) ลิขสิทธิ์ (Copyright) หมายถึง สิทธิคุ้มครองตามกฎหมายรัฐมอบให้ ช่วยให้บุคคลอื่นไม่สามารถทำการลอกเลียนชื่อตรา หรือโลโก้ได้ (4) สิทธิบัตร (Patent) หมายถึง สิทธิตามกฎหมายที่รัฐมอบให้แก่บุคคลที่ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ขึ้น ช่วยให้บุคคลอื่นไม่สามารถลอกเลียนผลิตภัณฑ์ ชื่อตราหรือโลโก้ ก่อนได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิบัตร (5) คำขวัญ (Slogan) เป็นคำโฆษณาที่บ่งบอกถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์อย่างสั้น ๆ เพื่อให้ลูกค้าจำได้ง่าย และเป็นการเตือนความจำ (Remind) เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เช่น ย่ำยา : แน่ที่รสชาติ, Calsberg: Part of the Game, คอลเกต: ฟันไม่ผุอยู่แล้ว เป็นต้น”

และผลจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า พื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะเมื่อวิเคราะห์จากด้านโภชนาการพื้นบ้านค่อนข้างมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้ออย่างไรก็ตามการผลิตสินค้าแฮนด์แบรนด์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นที่ที่แตกต่างกันเพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมผู้บริโภคด้วยว่ามีลักษณะอย่างไรในแต่ละพื้นที่ และมีปัจจัยใดบ้างนอกเหนือจากพื้นที่ เพราะการสร้างตราสินค้าแฮนด์แบรนด์ อาจจะไม่ประสบความสำเร็จเลยถ้าไม่ทราบว่าปัจจัยใดบ้างมีผลกระทบ ประกอบกับในการสร้างสินค้าแฮนด์แบรนด์นั้นไม่ใช่เพียงแต่เลียนแบบสินค้าที่มีอยู่แล้วเท่านั้น ยังต้องเน้นถึงกลยุทธ์ในการสร้างแบรนด์ หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นรูปลักษณะ บรรจุภัณฑ์ หรือราคา ก็ตาม ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อทั้งนั้น ในการศึกษา ได้เลือกศึกษาเฉพาะด้านพื้นที่ ราคา และ ผลิตภัณฑ์ เท่านั้น จะไม่คำนึงถึงส่วนอื่นๆ เช่น บรรจุภัณฑ์ รสชาติ หรือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เนื่องจาก ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะซื้อสินค้า โดยดูจากตัวผลิตภัณฑ์ และราคาเป็นหลักก่อน ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ประทีป เหมพยัคฆ์ และคณะ (2548) สำหรับสินค้าท้องถิ่นที่มีชื่อเสียง พบว่าปัจจัยที่ผลต่อความตั้งใจซื้อ คือ พื้นที่ที่มีสินค้าท้องถิ่นอัน

เป็นที่รู้จัก ซึ่งผู้บริโภคจะคุ้นเคยในรสชาติคืออยู่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นยี่ห้ออะไรก็ตาม ถ้าเป็นยี่ห้อของท้องถิ่นนั้นๆ จะได้รับความนิยมมากกว่ายี่ห้ออื่นๆ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของธิดานาคฤทธิ (2548)

แต่สำหรับสินค้าทั่วไปอย่างเช่นน้ำมันปาล์ม ผู้บริโภคในภาคใต้ กลับไม่เน้นที่ตัวสินค้าแต่ดูที่ราคาเป็นหลัก ซึ่งผลการวิจัยบอกว่าเลือกยี่ห้อเอสโก้ โลดส์มากกว่า ดังนั้นการสร้างสินค้าเฮาส์แบรนด์เพื่อให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั่วประเทศในโลก นั้นต้องศึกษาทั้งพื้นที่ที่แตกต่างกัน พฤติกรรมผู้บริโภค กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในสินค้า เฮาส์แบรนด์นั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกศึกษาเฉพาะบางจังหวัดใหญ่ๆ ในแต่ละภาคเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยขยายไปในจังหวัดอื่นๆ ที่น่าสนใจหรือมีประชากรอยู่หนาแน่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้ เลือกศึกษาเฉพาะสินค้าประเภทบริโภคบางอย่างเท่านั้นซึ่งยังมีสินค้าอุปโภคและบริโภคที่น่าสนใจศึกษาอีกมาก ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยขยายไปในสินค้าอื่นๆ เช่นสินค้าอุปโภค เครื่องสำอางค์ ทั้งที่เป็นประเภทสินค้าท้องถิ่นและทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลในการทำการตลาดที่ละเอียดมากขึ้นในกลุ่มสินค้าตราตนเอง (สินค้า เฮาส์แบรนด์)

บรรณานุกรม

ดวงดาว สุวรรณคร. (2546). เฮาส์แบรนด์ทะเลลึกสู่ตลาด ดาบสองคิศาที่แข่งคู. **กรุงเทพธุรกิจ**, 3(7): 31-32.

ชนวรรณ แสงสุวรรณและคณะ. (2544). **การจัดการการตลาด**. กรุงเทพฯ: เพียร์สันเอดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

ธิดา นาคฤทธิ. (2548). **ความคิดเห็นและพฤติกรรมของสตรีในกรุงเทพมหานคร**

ที่มีต่อน้ำพริกสำเร็จรูปในโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”. วิทยานิพนธ์

ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประทีป เข็มพยัคฆ์ และคณะ. (2548). **ปัจจัยการเลือกซื้อสินค้าของผู้ผลิต/ผู้จำหน่ายที่ใช้**

ตราสินค้าของตนเอง (สินค้าแบรนด์เนม) และตราสินค้าของห้างไฮเปอร์มาร์เก็ต

(สินค้าเฮาส์แบรนด์) ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิรัช ธีรพันธุ์เมธี. (2544). **คำขวัญและสัญลักษณ์ 75 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร**.

(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว.

- สายสุรี จุติกุล. (2531). แนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- Batra, R., and Sinha, I. (2000). Consumer-level Factors Moderating the Success of Private Label Brands. **Journal of Retailing and Consumer Services**. 76(2): 175-91.
- DelVecchi, D. (2001). Consumer perceptions of private label quality: the role of product Category Characteristics and Consumer use of Heuristics. **Journal of Retailing and Consumer Services**. 8(5): 239-249.
- Erdem, T., Zhao Y., and Valenzuela A. (2004). Performance of Store Brands: A Cross-Country Analysis of Consumer Store-Brand Preferences, Perceptions, and Risk. **Journal of Marketing Research**. 41 (1): 86-100.
- Kim, B., and Rossi, P. (1994). Purchase Frequency, Sample Selection, and Price Sensitivity: the Heavy User Bias. **Marketing Letters**. 5(1): 57-68.
- Paul, R., Arun K., Jain., and Alan Dick. (1996). "The Influence of Store Aesthetics on Evaluation of Private Label Brands". **Journal of Product & Brand Management**. 5(1): 19-28.

ผลกระทบของอารมณ์ในงานโฆษณาต่อการจดจำตราสินค้า
ของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

EMOTIONAL IMPACTS IN ADVERTISING WORK ON BRAND RECOGNITION
BY WORKING AGE CONSUMERS IN THE BANGKOK METROPOLITAN AREA

นารีรัตน์ อินพลอย ขนบพันธุ์ เอี่ยมโอภาส วุฒิชชาติ สุนทรสมัย และศุภสิทธิ์ จารุพัฒน์หิรัญ
Nareerat Inploy, Kanoppan Iam-opas, Wuttichat Suntomsamai, and Suprasith Jaruphathirun

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาถึง ผลกระทบของอารมณ์ในงานโฆษณาต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของอารมณ์ตลกและอารมณ์เศร้าในงานโฆษณาต่อการจดจำโฆษณาของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางอารมณ์ของภาพยนตร์มีผลต่อการจดจำงานโฆษณาของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาถึงลักษณะประชากรมีผลกระทบต่ออารมณ์ตลกและอารมณ์เศร้าในงานโฆษณาต่อการจดจำโฆษณาของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยการชมวิดีโอ และตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์เศร้าที่มีโฆษณาอารมณ์ตลกและโฆษณาอารมณ์เศร้าแทรกระหว่างรับชม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมภาพยนตร์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาเศร้าได้มากกว่าที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลก
2. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมโฆษณาอารมณ์ตลก และโฆษณาอารมณ์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาอารมณ์เศร้าได้มากกว่าโฆษณาอารมณ์ตลก
3. กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลกและภาพยนตร์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาแตกต่างกันโดยกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่ชมภาพยนตร์ตลกสามารถจดจำโฆษณาได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมภาพยนตร์เศร้า

4. กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์เศร้าสามารถจดโฆษณาแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ชมภาพยนตร์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ชมภาพยนตร์ตลก

นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า โฆษณาอารมณ์ตลก และโฆษณารมณ์เศร้ามีผลต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภค เพราะลักษณะรูปแบบของโฆษณาที่สำคัญสามารถทำให้เกิดการระลึกถึง และเกิดการจดจำตราสินค้า ดังนั้นรูปแบบของโฆษณาอาจทำให้เกิดทั้งผลดีและผลเสีย ผู้บริโภคจะต้องพิจารณาเนื้อหาในโฆษณาที่ได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ABSTRACT

This research aimed to (1) study emotional impacts in advertising work on brand recognition by working age consumers in the Bangkok Metropolitan Area (BMA) and (2) study emotional impacts in movies on brand recognition by working age consumers in the BMA.

A sample group in this research were working age consumers in the BMA in total of 200 respondents. It was a kind of an experimental research conducted by VCD presentation and a responded questionnaire was made as a tool in data collection. Statistics applied in the data analysis were frequency, percentage, standard deviation and t-test.

The research results were as follows:

1. Comparing a sample group seeing comedy movies and tragedy movies with advertising interference of comedy and tragedy emotion, it was found that a sample group seeing tragedy movies had a better memory in advertisements than a sample group seeing comedy movies.

2. A sample group seeing comedy and tragedy advertisements could remember tragedy advertisements better than comedy advertisements.

3. A sample group with male sex seeing comedy and tragedy movies could remember advertisements differently. A sample group with male sex seeing comedy movies could remember advertisements more than a sample group seeing tragedy movies.

คำสำคัญ

ผลกระทบของอารมณ์ การจดจำตราสินค้า

ความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการสื่อสารปัจจุบัน ทำให้โฆษณาที่ออกสู่สายตาผู้บริโภคมีหลากหลาย นักโฆษณาจะสร้างสรรค์มาเพื่อให้ผู้ชมประทับใจ จดจำโฆษณานั้นได้และส่งผลถึงสินค้าในโฆษณา โฆษณาที่น่าเสนอในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น อารมณ์ตลก อารมณ์เศร้า โฆษณารูปแบบอารมณ์ใดที่ส่งผลให้ผู้ชมสามารถจดจำโฆษณาตราสินค้าได้มากที่สุด การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในแต่ละครั้งผู้บริโภคจะมีทางเลือกหลายทางเลือกก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า คุณสมบัติของสินค้า และอารมณ์ที่ผู้บริโภคมีต่อสินค้าและตราสินค้าที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถจดจำได้ โดยเครื่องมือที่ใช้สื่อสารคือ โฆษณา ที่จะสื่อให้ผู้บริโภครับรู้ถึงตราสินค้า และคุณประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ โฆษณาสามารถสร้างการรับรู้ตราสินค้านี้ร่วมกับสร้างสิ่งจูงใจทางด้านอารมณ์ เพราะผู้บริโภคไม่ได้ใช้เหตุผลในการตัดสินใจซื้อสินค้าตลอดเวลา แต่จะมีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ เลือกซื้อสินค้าด้วย ดังนั้นอารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งจูงใจสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจ จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ถือได้ว่าเป็นทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจที่อยู่ใต้จิตสำนึก (theory of unconscious motivation) และเป็นทฤษฎีหนึ่งที่อธิบายว่าพฤติกรรมมนุษย์อาจเกิดจากแรงจูงใจที่สำนึกและใต้สำนึกได้ด้วย ฟรอยด์ได้พัฒนาความคิดที่ว่าพฤติกรรมมนุษย์มาจากความขัดแย้งพื้นฐานระหว่างความปรารถนาของบุคคลที่จะตอบสนองความต้องการทางร่างกาย กับการทำหน้าที่ในฐานะของสมาชิกที่รับผิดชอบในสังคม สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลโดยผ่านจิตทั้ง 3 ระบบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ และการติดต่อสัมพันธ์ของทั้ง 3 ระบบจะเกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็กโดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ จนพัฒนากลายเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ ในที่สุด เป็นการให้ความสำคัญต่อความต้องการที่อยู่ใต้สำนึก ที่ก่อให้เกิดการซื้อสินค้าหมายความว่าบางครั้งผู้บริโภคไม่สามารถบอกเราได้ว่าอะไรคือแรงจูงใจที่แท้จริงที่ทำให้เขาเลือกสินค้านั้น ทฤษฎีนี้ยังบอกเป็นนัยด้วยว่า มีความเป็นไปได้ที่อีโก้จะใช้สัญลักษณ์ของสินค้าเป็นตัวแทนระหว่างความต้องการของอิดกับข้อห้ามของซูเปอร์อีโก้ บุคคลจึงทำให้ความปรารถนาที่ไม่เป็นที่ยอมรับกลายมาสู่สิ่งที่สังคมยอมรับได้ โดยใช้สินค้าที่เป็นสัญลักษณ์แทนความปรารถนา ซึ่งก็คือการเชื่อมโยงระหว่างสัญลักษณ์ของสินค้ากับแรงจูงใจ ดังนั้นการจูงใจด้วยการกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกเป็นสิ่งจูงใจทางการตลาดโดยยึดหลักการตอบสนองความต้องการด้านจิตวิทยา ด้านสังคม หรือด้านสัญลักษณ์ หรือเป็นข่าวสารการโฆษณาซึ่งจูงใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้บริโภค

โฆษณาที่น่าเสนอโดยใช้อารมณ์ขันทำให้ผู้ชมโฆษณามีความรู้สึกว่าไม่ได้กำลังชมโฆษณาอยู่ โฆษณาโดยใช้อารมณ์ขันเป็นการโฆษณาเพื่อขายสินค้าโดยดึงดูดใจลูกค้าด้วยใบหน้าที่มีแต่รอยยิ้ม จุดที่ต้องการให้เป็นที่น่าสนใจก็คือสินค้านั้นทำให้คนมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทยา ตั้งเจริญ (2548) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลการนำเสนออารมณ์ขันในงานโฆษณาทางโทรทัศน์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคในจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

ผลและระดับความสัมฤทธิ์ผลของภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ที่นำเสนอ โดยใช้อารมณ์ขันต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคในจังหวัดชลบุรี พบว่าการใช้อารมณ์ขันในการนำเสนอภาพยนตร์โฆษณานั้นมีประโยชน์ในการสร้างการจดจำในโฆษณา และมีทัศนคติที่ดี หรือรู้สึกชอบต่อโฆษณา และสินค้าที่โฆษณา และงานวิจัยของ พรรณทิพา อุบลวรรณ (2540) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การใช้อารมณ์ขันในการโฆษณาทางโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า การนำอารมณ์ขันมาใช้งานโฆษณาโทรทัศน์ มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย คือสามารถดึงดูดใจผู้ชมสร้างความแปลกใหม่ในการนำเสนอสามารถทำให้คนดูนำไปพูดต่อ และเข้าถึงผู้ชมได้ง่ายทุกระดับการนำรูปแบบอารมณ์ขันมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการโฆษณาจึงมีประสิทธิผล เพราะทำให้ผู้รับสารชื่นชอบ และเข้าใจได้ แต่ในการนำมาใช้นั้นผู้ส่งสารต้องคำนึงถึงการลด หรือจัดข้อเสียอันได้แก่ ทรศณะเกี่ยวกับเรื่องขำขันว่าไร้สาระ โดยให้เหมาะสมกับตัวสินค้า และผู้รับสาร หรือโฆษณาที่ใช้อารมณ์เศร้ามาเป็นสิ่งจูงใจอาจหยิบยกรเรื่องราวในชีวิตของคนในสังคมมานำเสนอ เพื่อยกระดับความผูกพันทางอารมณ์ เป็นการนำเสนอในสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง สามารถสร้างความรู้สึกร่วมได้เป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดการคล้อยตามว่าสินค้าที่โฆษณานั้นสามารถช่วยแก้ปัญหา การตอบสนองในทางความรู้สึกเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อในทางบวกหรือทางลบต่อโฆษณาก็ได้ เสรี วงษ์มณฑา (2542:87) กล่าวว่า “สภาวะอารมณ์ (Mood) คือ ความพร้อมทางด้านจิตใจ ถ้าจิตใจไม่มีความพร้อมจะไม่เกิดผลใด ๆ สินค้าที่นำไปขายในขณะที่ถูกค้าอยู่ในสภาวะอารมณ์ (Mood) ไม่ดีก็ไม่สามารถขายได้ สิ่งที่จะช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึกได้อารมณ์เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมทำตามเป้าหมาย”

จากความเป็นมา และความสำคัญดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบของอารมณ์ในงาน โฆษณาต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาถึงประสิทธิภาพของโฆษณาหลังจากได้ทำการเผยแพร่ไปแล้วว่ามีผลต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภคหรือไม่ อย่างไร โดยเจาะจงศึกษารูปแบบโฆษณาตลกและโฆษณาเศร้า ไม่ว่าจะมาจากภาพ จากเพลง จากคำพูด จากการดำเนินเรื่องหรือองค์ประกอบอื่น ๆ

โจทย์วิจัย/ปัญหาการวิจัย

ผลกระทบของอารมณ์ในงาน โฆษณาต่อการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของอารมณ์ตลกและอารมณ์เศร้าในงาน โฆษณาต่อการจดจำโฆษณของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบทางอารมณ์ของภาพยนตร์มีผลต่อการจดจำงานโฆษณาของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยการสำรวจการจดจำตราสินค้าของผู้บริโภคโดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและวิดีโอภาพยนตร์เสร์ราเรื่อง I Am Sam ภาพยนตร์ตลกเรื่อง Mr. Bean และมีโฆษณา 5 ชิ้นคือ โฆษณาโทรศัพท์ Amstrad, โฆษณารณรงค์เลิกบุหรี่ Quitline, โฆษณา Tidewaves, โฆษณา Smirnoff, และโฆษณา Lamborghini แทรกระหว่างรับชมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจะนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาประมวลผลประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น ประเภทการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 50 ตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าชมวิดีโอในห้องที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้โดยเฉพาะ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ภาพยนตร์เสร์ราเรื่อง I Am Sam, ภาพยนตร์ตลก เรื่อง Mr. Bean โฆษณาเสร์ราเกี่ยวกับการรณรงค์เลิกบุหรี่ โฆษณาตลกเกี่ยวกับโทรศัพท์ Amstrad ที่มีจอภาพสามารถเห็นหน้าคู่สนทนาได้

ตัวแปรตาม คือ การจดจำโฆษณาของผู้บริโภค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวิจัยเชิงทดลองในครั้งนี้คือ

1. วิดีโอภาพยนตร์เสร์ราและภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เสร์ราในงานวิจัยได้เลือกภาพยนตร์เรื่อง I Am Sam ภาพยนตร์อารมณ์ตลกในงานวิจัยได้เลือก Mr. Bean การตัดต่อภาพยนตร์ช่วงแรกเป็นเนื้อหาของภาพยนตร์ประมาณ 5 นาทีและแทรกโฆษณาประมาณ 3 นาที ต่อด้วยภาพยนตร์อีก 5 นาทีและมีโฆษณาอีกครั้ง 3 นาที จากนั้นมีภาพยนตร์ปิดท้ายอีกประมาณ 5 นาที

ในงานวิจัยผู้วิจัยได้เลือกภาพยนตร์และโฆษณาของต่างประเทศเนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงความคุ้นเคยของกลุ่มตัวอย่าง

2. ตอบแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรูปแบบของคำถาม 5 ชุด คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบปลายเปิด สอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการจดจำตราสินค้าที่นำเสนอรูปแบบโฆษณาเสร์รา และโฆษณาตลกเมื่อผู้บริโภคได้รับชมภาพยนตร์เสร์ราและภาพยนตร์ตลก

แบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด โดยการสร้างเป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยใช้น้ำหนักความสำคัญ ซึ่งจะให้น้ำหนักคะแนนข้อคำถามในเชิงบวกดังนี้

ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
ระดับความคิดเห็น	มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
ระดับความคิดเห็น	น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการจัดค่าตัวแปรต่าง ๆ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ จะเป็นเกณฑ์ดังนี้

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ถึง 4 ใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนเหมือนกันกล่าวคือประเมินความมากน้อยของความคิดเห็นที่มีต่อโฆษณาตลก โฆษณาเศร้า ภาพยนตร์ตลกและภาพยนตร์เศร้า เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย คือ

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงที่จะแบ่ง}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

2. แบบสอบถามชุดที่ 5

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะคำถามในแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Closed Form) สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามจากตัวเลือกที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว

ตอนที่ 2 การวัดการจดจำได้ของโฆษณาในภาพยนตร์เศร้าและภาพยนตร์ตลกที่ได้แทรกโฆษณาเศร้าและโฆษณาตลก ที่เกิดขึ้นหลังจากการชมซึ่งมีโฆษณาทั้งสิ้น 5 ชิ้น โดยคำตอบแรกที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ จะได้คะแนนเต็ม 5 และคำตอบต่อมาจะลดลงมาจนถึงต่ำสุดคือ 1 คะแนน

ทดสอบค่าเชื่อมั่น (Reliability) ของภาพยนตร์ตลก ภาพยนตร์เศร้า โฆษณาตลกและโฆษณาเศร้า โดยเปิดให้กลุ่มตัวอย่างชม ซึ่งทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง 20 คน โดยแบ่งเป็น ชาย 10 คน และ หญิง 10 คน เพื่อประมวลหาค่าความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ของ วิดีโอโฆษณา วิดีโอภาพยนตร์ และแบบสอบถามในแต่ละข้อทดสอบด้วยสถิติ t-test

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของประชากร

โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 200 คน ผลการทดสอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นเพศชาย ร้อยละ 56.00 และเพศหญิงร้อยละ 44.00 โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25-30 ปี ศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 91.50 ประกอบอาชีพทำงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 61.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพยนตร์โฆษณา

การทดสอบสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 ประเภทของภาพยนตร์มีผลกระทบต่อการใช้โฆษณาแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของภาพยนตร์ต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจาก ผลกระทบของภาพยนตร์เสรีต่อการจดจำโฆษณา

ภาพยนตร์	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ภาพยนตร์เสรี	200	4.14	2.34	1.15	0.19
ภาพยนตร์ตลก	200	3.81	2.43		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบโดยมีสมมติฐานหลักคือ ผลกระทบของภาพยนตร์ตลกต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจาก ผลกระทบของภาพยนตร์เสรีต่อการจดจำโฆษณาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถจดจำโฆษณาในภาพยนตร์เสรีได้มากที่สุดคือ 4.14 และจดจำโฆษณาในภาพยนตร์ตลกที่ 3.81 ค่า Significant เท่ากับ 0.19 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่า ปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า ภาพยนตร์ตลกและภาพยนตร์เสรีที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการจดจำโฆษณา

การทดสอบสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 ประเภทของโฆษณามีผลกระทบต่อการใช้โฆษณาแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของโฆษณาอารมณ์ตลกต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจาก ผลกระทบของโฆษณาอารมณ์เสรีต่อการจดจำโฆษณา

โฆษณา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
โฆษณาเสรี	200	4.12	2.34	1.24	0.25
โฆษณาตลก	200	3.80	2.43		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบพบว่า เมื่อได้รับชมภาพยนตร์กลุ่มตัวอย่างสามารถจำโฆษณาเสรีามากที่สุดคือ 4.12 และจดจำโฆษณาตลกที่ 3.80 (จากคะแนนเต็ม 5) ค่า Significant เท่ากับ 0.25 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า โฆษณาตลกและโฆษณาเสรีที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการจดจำโฆษณา

การทดสอบสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะประชากรมีผลกระทบต่อการจดจำโฆษณาแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของภาพยนตร์ตลกต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจากผลกระทบของภาพยนตร์เสรีต่อการจดจำโฆษณาจำแนกตามเพศชาย

โฆษณา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ภาพยนตร์เสรี	112	3.71	2.47	-1.45	0.15
ภาพยนตร์ตลก	112	4.17	2.24		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยการจดจำโฆษณาในเพศชายเมื่อได้รับชมภาพยนตร์ตลกสามารถจดจำโฆษณาได้ 4.17 ซึ่งมากกว่าเมื่อได้รับชมภาพยนตร์เสรีที่ 3.71 (จากคะแนนเต็ม 5) ค่า Significant เท่ากับ 0.15 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า ภาพยนตร์เสรีและภาพยนตร์ตลกที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการจดจำโฆษณาในเพศชาย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของภาพยนตร์ตลกต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจากผลกระทบของภาพยนตร์เสรีต่อการจดจำโฆษณาจำแนกตามเพศหญิง

ภาพยนตร์	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ภาพยนตร์เสรี	88	4.64	2.06	3.67	0.00
ภาพยนตร์ตลก	88	3.34	2.59		

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยการจดจำโฆษณาในเพศหญิงเมื่อได้รับชมภาพยนตร์เสรีสามารถจดจำโฆษณาได้ 4.64 ซึ่งมากกว่าเมื่อได้รับชมภาพยนตร์ตลกที่ 3.34 (จากคะแนนเต็ม 5) ค่า Significant เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า ภาพยนตร์ตลกและภาพยนตร์เสรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการจดจำโฆษณาในเพศหญิง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของโฆษณาอารมณ์ตลก ต่อการจดจำโฆษณาที่มีความแตกต่าง
จากผลกระทบของโฆษณาที่อารมณ์เศร้าต่อการจดจำโฆษณาจำแนกตามเพศชาย

โฆษณา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
โฆษณาเศร้า	112	3.71	2.47	-1.27	0.21
โฆษณาตลก	112	4.17	2.24		

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศชายได้รับภาพยนตร์สามารถจำโฆษณาตลกได้มากที่สุดคือ 4.17 และจดจำโฆษณาเศร้าที่ 3.71 (จากคะแนนเต็ม 5) ค่า Significant เท่ากับ 0.21 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า โฆษณาตลกและโฆษณาเศร้าที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการจดจำโฆษณาในเพศชาย

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของโฆษณาอารมณ์ตลกต่อการจดจำโฆษณา มีความ
แตกต่างจากผลกระทบของโฆษณาที่อารมณ์เศร้าต่อการจดจำโฆษณาจำแนกตามเพศหญิง

โฆษณา	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
โฆษณาเศร้า	88	4.64	2.06	3.22	0.00
โฆษณาตลก	88	3.34	2.60		

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงได้รับภาพยนตร์สามารถจำโฆษณาเศร้าได้มากที่สุดคือ 4.64 และจดจำโฆษณาตลกที่ 3.34 (จากคะแนนเต็ม 5) ค่า Significant เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยทางสถิติ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานทางการวิจัย หมายความว่า โฆษณาตลกและโฆษณาเศร้าที่แตกต่างกันมีผลต่อการจดจำโฆษณาในเพศหญิง

อภิปรายผล

สมมติฐานที่ 1 ประเภทของภาพยนตร์มีผลกระทบต่อจดจำโฆษณาแตกต่างกัน
จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ประชากรที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ชมภาพยนตร์เศร้าสามารถจดจำโฆษณาได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่ชมภาพยนตร์ตลก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสรี วงษ์มณฑา (2546:133) ที่กล่าวว่า อารมณ์ หรือความรู้สึกที่เกิดจากโฆษณา อาจจะเป็นความอบอุ่น ความตื่นเต้น ความกลัว ความขบขันซึ่งเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากการชมโฆษณา ที่จะส่งผลต่อทัศนคติที่มีต่อโฆษณาและบทความในหนังสือ American Journal of Psychiatry

ของ Brand (2003) ที่กล่าวว่า “ในขณะที่มีความสุข เราจำเรื่องราวของความสุขได้ดีกว่าปกติ และในขณะที่มีความทุกข์ เราจำเรื่องราวของความสุขได้ดีกว่าปกติ ปรัชญาการณแบบนีเกิดขึ้นเพราะความทรงจำอยู่ใกล้ชิดกับระบบลิมบิก (limbic system) ซึ่งเป็นแหล่งที่พักของอารมณ์ในสมองของเรา บางครั้งคุณเห็นหรือได้อินอะไรบางอย่างเพียงครั้งเดียว ซึ่งน่าจะอยู่ในความจำไม่เกินหนึ่งนาที แต่กลับติดอยู่ในความทรงจำไปตลอดชีวิต มีบางครั้งที่ระบบความจำผูกพันอารมณ์มากเกินไปจนบันทึกข่าวสารบางอย่างไว้ได้โดยไม่ได้ตั้งใจ เมื่ออารมณ์อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง ข่าวสารที่เกิดขึ้นในขณะนั้นจะถูกบันทึกไว้ในความทรงจำอย่างถาวร เมื่อผู้บริโภคประสบเหตุการณ์ที่น่ากลัว เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จะถูกบันทึกไว้อย่างละเอียดชัดเจน”

สมมติฐานที่ 2 ประเภทของโฆษณาจะมีผลกระทบต่อการจดจำโฆษณาแตกต่างกันสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ประเภทของโฆษณาอารมณ์ต่อการจดจำโฆษณา มีความแตกต่างจากประเภทของโฆษณาเสรีต่อการจดจำโฆษณา โดยประชากรจะจดจำโฆษณาอารมณ์เสรีได้มากกว่าโฆษณาอารมณ์ตลก สรุปได้ว่า ประชากรสามารถจดจำโฆษณาเสรีได้มากกว่าโฆษณาตลก สอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ สัมปตตะวานิช (2546:130) ที่กล่าวว่า โฆษณาที่ใช้จุดจับใจเสนอคุณประโยชน์ทางอารมณ์ (Emotional Benefit Appeal) ที่จะทำให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ได้ และเกิดความสัมพันธ์อย่างมีเหตุผลระหว่างอารมณ์กับตราสินค้าที่โฆษณา โดยอารมณ์จะถูกกระตุ้นขึ้นมาเพราะสินค้าในโฆษณานั้น ๆ นำเสนอคุณประโยชน์ทางอารมณ์ หรือคุณประโยชน์ทางจิตวิทยา และในโฆษณาอารมณ์เสรีสามารถสร้างจุดจับใจได้มากกว่าโฆษณาอารมณ์ตลก

สมมติฐานที่ 3 ลักษณะประชากรมีผลกระทบต่อการจดจำโฆษณาแตกต่างกันสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ประชากรเพศชายที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์เสรีสามารถจดจำโฆษณาแตกต่างกันโดยผู้บริโภคเพศชายที่ชมภาพยนตร์ตลกสามารถจดจำโฆษณาได้มากกว่าผู้บริโภคที่ชมภาพยนตร์เสรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมทิพา อุบลวรรณ (2540) ที่กล่าวว่า การนำรูปแบบอารมณ์ขันมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการโฆษณาที่มีประสิทธิผล เพราะทำให้ผู้รับสารชื่นชอบและเข้าใจได้ แต่ในการนำมาใช้นั้นผู้ส่งสารต้องคำนึงถึงการลด หรือขจัดข้อเสียอันได้แก่ ทรศนะเกี่ยวกับเรื่องขำขันว่าไร้สาระ โดยให้เหมาะสมกับตัวสินค้า และผู้รับสาร

2. ประชากรเพศหญิงที่ได้รับชมภาพยนตร์ตลกและภาพยนตร์เสรีสามารถจดจำโฆษณาแตกต่างกันโดยผู้บริโภคเพศหญิงที่ชมภาพยนตร์เสรีสามารถจดจำโฆษณาได้มากกว่าผู้บริโภคที่ชมภาพยนตร์ตลก ซึ่งโฆษณาที่ใช้ความกลัว กังวลใจ หรือเสรีเป็นโฆษณาที่สร้างสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาก่อให้เกิดความกลัวขึ้น ซึ่งสถานการณ์นั้น ๆ จะหายไป เมื่อได้ใช้สินค้าที่โฆษณาเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ค่อนข้างมากในงานโฆษณาสินค้าหลากหลายประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้า

เพื่อสุขภาพและสินค้าส่วนตัว เช่น ประกันชีวิต เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ นักจิตวิทยาบางคนเห็นว่าการใช้จุดจับใจด้านความกลัวนี้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกวันนี้เพราะว่าคนเรากลัวสิ่งที่เป็นอุปสรรคคือกลัวการไม่ยอมรับของสังคมมากขึ้นกว่าอดีต จึงทำให้เกิดความกลัวหรือกังวลใจถึงการไม่ยอมรับในสังคมมากขึ้น จุดจับใจในลักษณะนี้เป็นการตอบสนองทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของผู้ชม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่าการใช้อารมณ์เศร้าหรืออารมณ์ตลกในงานโฆษณา นั้นมีประโยชน์ในการสร้างการจดจำในโฆษณา มีทัศนคติที่ดี รู้สึกชอบในงานโฆษณา และรวมถึงสินค้าที่โฆษณาด้วย ผู้วิจัยเห็นควรว่าเพื่อผลสัมฤทธิ์จากงานวิจัยนี้สามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีคุณค่าต่อไป จึงขอพิจารณาให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของอารมณ์ในงานโฆษณาทั้งอารมณ์เศร้าและอารมณ์ตลกมีผลต่อการจดจำโฆษณาของผู้บริโภคโดยพบว่า โฆษณาอารมณ์เศร้าสามารถสร้างการจดจำตราสินค้าได้ดีว่าโฆษณาอารมณ์ตลก ดังนั้นผู้ผลิตงานโฆษณาควรพิจารณาถึงความแตกต่างนี้เพื่อเลือกใช้รูปแบบในการนำเสนอโฆษณาได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ผลการวิจัยพบว่า โฆษณาที่ชมระหว่างภาพยนตร์ที่สื่อถึงอารมณ์เศร้าและตลก ส่งผลถึงการจดจำโฆษณาของผู้บริโภคได้ทั้งโฆษณาอารมณ์เศร้าและอารมณ์ตลก ฉะนั้นผู้ผลิตงานโฆษณาควรสร้างสรรค์งานโฆษณาที่มีความน่าสนใจ ตรงกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และขยายกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มอื่น เพื่อเพิ่มยอดขายสินค้าและบริการ โดยในงานวิจัยครั้งนี้พบว่าโฆษณาผู้บริโภคเพศชายสนใจโฆษณาอารมณ์ตลกมากกว่าเพศหญิง และผู้บริโภคเพศหญิงสนใจโฆษณาเศร้ามากกว่าเพศชาย

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจดจำโฆษณาโดยใช้โฆษณาต่างประเทศ เพราะต้องการหลีกเลี่ยงความคุ้นเคยของกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปสามารถทำการศึกษาโฆษณาที่มีอยู่ในประเทศไทยได้ว่าผลที่ได้เหมือนกันหรือต่างกัน กับโฆษณาต่างประเทศอย่างไร

บรรณานุกรม

- นนทยา ตั้งเจริญ. (2548). **อิทธิพลการนำเสนออารมณ์ขันในงานโฆษณาทางโทรทัศน์มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภคในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรทิพย์ สัมปัดตะวนิช. (2546). **แรงจูงใจกับการโฆษณา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณทิพา อุบลวรรณ. (2540). **กลยุทธ์การใช้อารมณ์ขันในการโฆษณาทางโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์. (2546).
หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- Brand. (2003). **American Journal of Psychiatry**. Retrieved May 16, 2009, from <http://ajp.psychiatryonling.org/>